

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

100

Аналітичний огляд ТОП - 100 найбільших державних підприємств України

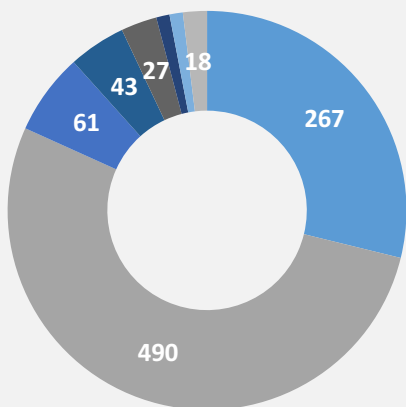
9 місяців 2015 р.

Балансова вартість активів

30 вересня 2015	926	+44,9%
30 вересня 2014	640	

млрд. грн.

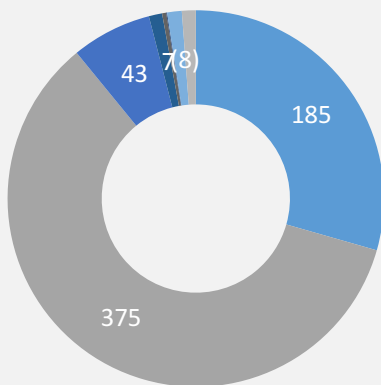

- Електроенергетика
- Транспорт
- Машинобудування
- Вугільна промисловість
- Нафта і газ
- Харчова пр-ть і с/г
- Хімічна промисловість
- Інше

Балансова вартість акціонерного капіталу

30 вересня 2015	613	+90,1%
30 вересня 2014	321	

млрд. грн.

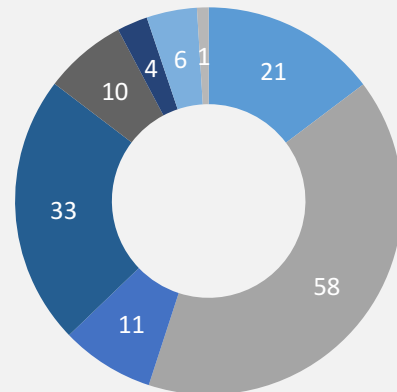

- Електроенергетика
- Транспорт
- Машинобудування
- Вугільна промисловість
- Нафта і газ
- Харчова пр-ть і с/г
- Хімічна промисловість
- Інше

Обсяг боргу

30 вересня 2015	145	+26,7%
30 вересня 2014	114	

млрд. грн.

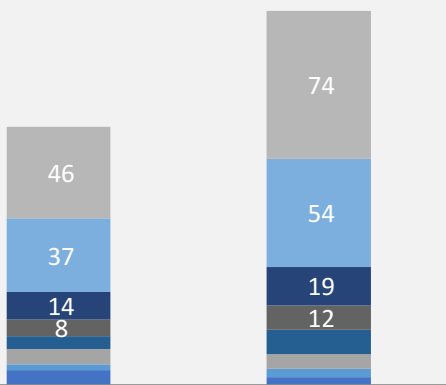

- Електроенергетика
- Транспорт
- Машинобудування
- Вугільна промисловість
- Нафта і газ
- Харчова пр-ть і с/г
- Хімічна промисловість
- Інше

Чистий дохід

9 міс. 2015	188	+45,1%
9 міс. 2014	129	

млрд. грн.

- Нафта і газ
- Транспорт
- Хімічна промисловість
- Інше
- Електроенергетика
- Харчова пр-ть і с/г
- Машинобудування
- Вугільна промисловість

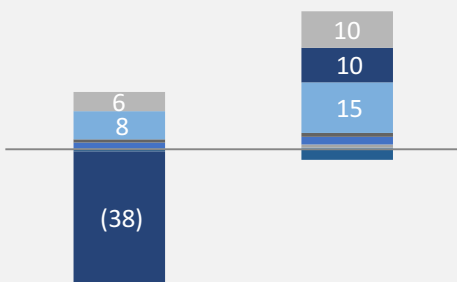
Рентабельність застосованого капіталу

30 вересня 2015	4,7%
30 вересня 2014	(11,0%)

ЕВІТДА

9 міс. 2015	36,8	н/д
9 міс. 2014	(22,5)	

млрд. грн.

- Транспорт
- Електроенергетика
- Хімічна промисловість
- Нафта і газ
- Машинобудування
- Харчова пр-ть і с/г
- Інше

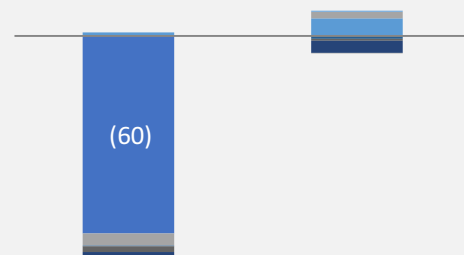
Співвідношення позикового і власного капіталу

30 вересня 2015	24%
30 вересня 2014	36%

Чистий прибуток

9 міс. 2015	2,2	н/д
9 міс. 2014	(66,5)	

млрд. грн.

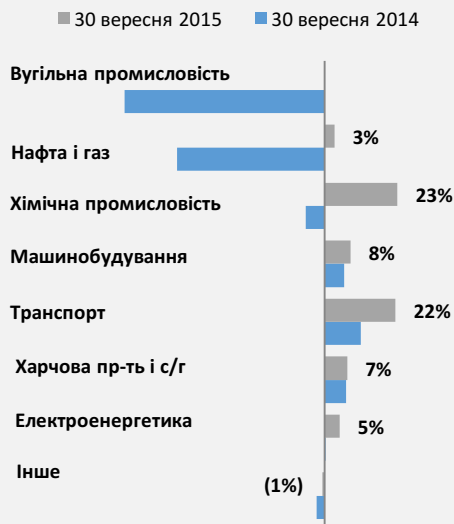

- Інше
- Вугільна промисловість
- Харчова пр-ть і с/г
- Транспорт
- Хімічна промисловість
- Машинобудування
- Електроенергетика
- Нафта і газ

Середньооблікова кількість працівників

6 міс. 2015	733	-3,5%
2014	760	

'000

Цілі та структура огляду

Цей огляд продовжує серію публікацій присвячених найбільшим державним підприємствам в Україні. У документі підсумовується фінансова інформація та аналізується діяльність провідних держпідприємств України за січень-вересень 2015 р.

Цей огляд базується на даних, отриманих із різних джерел: фінансової звітності держпідприємств, інформації, наданої міністерствами та державними установами, а також з інших відкритих джерел. На цьому етапі більшість держпідприємств не мають історії аудиторських перевірок фінансової звітності, тому точність і повноту таких фінансових даних гарантувати не можна. Процедура незалежної перевірки не була застосована до інформації, представленої в цьому звіті, тому на неї не слід покладатися під час прийняття рішень будь-якого характеру. За жодних обставин автори цього звіту, Уряд України і будь-який інший державний орган, установа або підприємство під контролем держави не несуть відповідальності, як наразі, так і в майбутньому, за будь-які рішення третіх осіб, прийняті на основі інформації, висновків і думок, представлених у цьому звіті.

Звіт складається із чотирьох основних розділів. Перший розділ містить огляд основних змін до нормативно-правової бази, що регулює діяльність держпідприємств в Україні. Другий розділ представляє сукупну фінансову інформацію по портфелю держпідприємств, а також деякі інші ключові показники діяльності держпідприємств. Третій розділ включає в себе результати індексу прозорості держпідприємств та обрані інтерв'ю директорів держкомпаній, що діляться досвідом та розповідають про виклики та перемоги у підзвітних їм компаніях. У четвертому розділі представлено фінансові результати діяльності за 9 місяців 2015 р. тридцяти найбільших держпідприємств України.

Нормативно-правова база, що регулює діяльність держпідприємств в Україні: основні зміни

В цьому розділі викладені основні зміни в законодавстві, що мали місце у другому півріччі 2015 року та які стосуються системи управління об'єктами державної власності в Україні.

Перш за все, почали впроваджуватись зміни направлені на покращення законодавства у сфері приватизації, аудиту та моніторингу за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, системи управління об'єктами державної власності в цілому. В законодавство були внесені певні зміни, стислий огляд яких подано нижче.

Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання державного сектору економіки

Найбільш поширеними організаційно-правовими формами суб'єктів господарювання державного сектору економіки є: **державне підприємство** (далі – ДП), **публічні** (ПАТ) та **відкриті** (ВАТ) **акціонерні товариства**.

Законодавство про приватизацію

Ключовим нормативно-правовим актом, що визначає перелік підприємств, що підлягають приватизації, є постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2015 р. №271 «Про проведення прозорі та конкурентної приватизації у 2015 році».

Згідно з цією постановою, ряд підприємств державного сектору економіки з числа 100 найбільших плануються до приватизації, зокрема:

- вугільна промисловість – ДП Вугільна компанія «Краснолиманська», ПАТ «Лисичанськвугілля», відокремлені підрозділи ДП «Красноармійськвугілля», «Селидіввугілля», «Львіввугілля»;
- електроенергетичний сектор – ПАТ «Центренерго», ВАТ «Запоріжжяобленерго», ПАТ «Миколаївобленерго», ПАТ «Хмельницькобленерго», ВАТ «Тернопільобленерго», ПАТ «Дніпродзержинська теплоелектроцентрально»;
- сільськогосподарська галузь – ДП «Конярство України»;
- транспортна галузь – ДП «Южний МТП», ДП «Іллічівський МТП», ДП «Одеський МТП», ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство»
- хімічна промисловість – ПАТ «Сумихімпром», ПАТ «Одеський припортовий завод»;
- фінансовий сектор – ПАТ «Український банк реконструкції та розвитку»;
- будівництво – ДПАТ Будівельна компанія «Укрбуд».

При цьому приватизація зазначених підприємств планується із застосуванням конкурсу з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону без встановлення обмежень для допуску учасників як основного способу продажу.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 р. № 588 «Затверджено **порядок передприватизаційної підготовки підприємств**» у новій редакції.

Цей Порядок визначає механізм здійснення передприватизаційної підготовки державних підприємств, акціонерних товариств, утворених у процесі корпоратизації, науково-дослідних та проектно-конструкторських організацій та установ, містоутворюючих підприємств, а також інших об'єктів права державної власності, які підлягають передприватизаційній підготовці відповідно до законодавства. Передприватизаційна підготовка підприємства здійснюється для оптимізації складу його майна, майнових прав та нематеріальних активів. Основною метою передприватизаційної підготовки є підвищення вартості об'єктів приватизації, їх інвестиційної привабливості та ліквідності, забезпечення створення конкурентного середовища, запобігання монополізації товарних ринків з урахуванням наявних економічних, технологічних та інших умов.

Для забезпечення проведення якісної передприватизаційної підготовки підприємств з метою їх подальшої приватизації спрощено процедуру підготовки проектів такої підготовки шляхом скасування необхідності розроблення та затвердження її планів-графіків та деталізації процедури розроблення її проектів, посилення відповідальності уповноважених органів управління за неподання в установлений законодавством строк проектів передприватизаційної підготовки підприємств.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 612 Передбачено **внесення змін до пункту 79 Методики оцінки майна**, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. № 1891 відповідно до яких «початкова ціна пакетів акцій об'єктів групи Г та паливно-енергетичного комплексу, яка визначена державним органом приватизації (конкурсною, аукціонною комісією) з урахуванням результатів оцінки, проведеної відповідно до цієї Методики, підлягає перегляду за рішенням робочої групи з підготовки рекомендацій та пропозицій до проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо приватизації та умов продажу об'єктів державної власності, що підлягають приватизації (якщо рішенням робочої групи встановлена більша ціна, ніж розрахована початкова), або рішенням конкурсної, аукціонної комісії». Це рішення дозволить встановлювати більш обґрунтовану ціну на ключові державні активи.

Затверджено **Порядок проведення в електронній формі продажу об'єктів малої приватизації на аукціоні**, у тому числі за методом зниження ціни (наказ Фонду державного майна від 9 вересня 2015 р. №1325).

Законом України «Про внесення змін до Закону України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності"» від 3 вересня 2015 р. № 665-VIII **забезпечено безоплатну передачу за рішенням Уряду окремого індивідуально визначеного майна з державної у комунальну власність для використання органами місцевого самоврядування**, навчальними закладами, закладами культури, фізичної культури та спорту, охорони здоров'я, соціального забезпечення та дитячими оздоровчими таборами з метою сприяння їх розвитку.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 1028-р затверджено перелік інвестиційно привабливих об'єктів до продажу, в процесі приватизації яких можуть бути залучені радники.

Вимоги щодо здійснення аудиту державних підприємств

Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. №390 «**Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки**» затверджено критерії, за якими аудиторські компанії залучаються до проведення аудиту фінансової звітності деяких суб'єктів господарювання державного сектору економіки. При цьому встановлено, що проведення аудиторськими компаніями аудиту річної фінансової звітності суб'єктів господарювання державного сектору економіки здійснюється за таких умов:

- вартість активів яких згідно з даними фінансової звітності за останній звітний рік перевищує 2 млрд. грн. або розмір чистого доходу яких за останній звітний рік перевищує 1,5 млрд. грн., а також Державної адміністрації залізничного транспорту починаючи із звітності за 2013 рік (група 1);
- вартість активів яких згідно з даними фінансової звітності за останній звітний рік перевищує 250 млн. грн. (група 2).

Корпоратизація державних підприємств

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. №761 «Про внесення змін до Постанов Кабінету Міністрів України від 2 березня 1993 р. № 158 і від 29 серпня 2012 р. №802» передбачено внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2012 р. № 802 «Про затвердження Порядку перетворення державного унітарного комерційного підприємства в акціонерне товариство», відповідно до яких встановлено у процесі корпоратизації включати до складу наглядової ради акціонерного товариства не менше п'яти осіб, а для акціонерного товариства, утвореного на базі державного підприємства, включеного до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, – одного представника від Мінекономрозвитку.

Процедура призначення та оплати праці керівників

Постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2015 р. №545 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» передбачено внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. №777 «**Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки**». Документом передбачається, що рішення про необхідність проведення конкурсного відбору для призначення керівника державного підприємства, що підлягає приватизації, приймається органом, що здійснює управління об'єктами державної власності.

Вказаною постановою, також внесено зміни до Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, якими затверджено:

- утворення постійно діючої комісії або комісії для конкурсного відбору керівників окремих підприємств;
- вимоги до документів, що подаються претендентами;
- зміни до порядку проведення конкурсу з метою проведення відкритого та професійного конкурсу відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 р. №520 затверджено:

- **Порядок роботи постійно діючої комісії з конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, функції з управління якими виконує Кабінет Міністрів України;**
- **склад постійно діючої комісії з конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, функції з управління якими виконує Кабінет Міністрів України.**

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. №623 затверджено додаткові зміни до Постанови Кабінету Міністрів України №777 щодо переліку документів, які подаються при погодженні кандидатури на посаду керівника особливо важливого для економіки України підприємства або підприємства, що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави і вартість активів якого за даними останньої фінансової звітності або річний розмір чистого доходу якого перевищує 200 млн. грн.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. №1034 внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 р. №859 «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств», якою передбачено показники для визначення розміру посадового окладу керівника підприємства, заснованого на державній або комунальній власності. Зазначені зміни дають можливість встановити конкурентну ринкову заробітну плату керівникам цих підприємств, а також преміювання в залежності від фінансових результатів їхньої діяльності.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. №1180 «Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України №777 від 03.09.2008 р.» **змінено порядок проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.** Зміни стосуються порядку призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств. Зокрема, конкурсний відбір на посаду керівників таких підприємств здійснюється відповідними комісіями, утвореними при комітеті з призначення. До складу комісій при Комітеті з призначень керівників особливо важливих для економіки підприємств включаються представники Мінекономрозвитку, представники відповідних суб'єктів управління та незалежні недержавні експерти. Зазначеним документом також встановлено можливість комісії направляти запит до МВС щодо відсутності (наявності) у кандидатів у керівники судимості, заборони займати відповідні посади або займатися певними видами діяльності.

Інші зміни законодавства

15 вересня 2015 р. ухвалено Закон України №679-VIII «Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність із міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції». Положення зазначеного Закону спрямовані на зменшення корупційних ризиків під час проведення процедур закупівель, спрощення участі бізнесу в закупівлях (у тому числі завдяки введенню посткваліфікації та скасування необхідності подання довідок, що містяться у відкритих реєстрах), приведення Закону України «Про здійснення державних закупівель» у відповідність із міжнародними стандартами, спрощення доступу бізнесу до участі у закупівлях, а також удосконалення правил, що регулюють процедури закупівлі.

Законодавчі ініціативи

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо уточнення деяких положень), реєстраційний №2319а від 9 липня 2015 р.

Законопроект передбачає внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного майна» в частині скасування положення щодо обов'язкового продажу 5-10% акцій об'єкта приватизації на фондовій біржі та обмеження на участь у процесі приватизації держав, які визнані Верховною Радою України державами-агресорами, та осіб з таких держав.

Статус: після доопрацювання в Комітетах Верховної Ради України доопрацьований проект закону під реєстраційним номером 2319ад було прийнято у першому читанні Верховною Радою України 28 січня 2016 р. Проект закону готується до подання на голосування у другому читанні та в цілому.

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної власності, №3062, від 9 вересня 2015 р.

Метою законопроекту є створення сприятливих умов для оптимізації структури державного сектору економіки та запровадження ринкових методів управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки.

Законопроектом пропонується внести зміни до Господарського кодексу, встановивши, що у державному унітарному підприємстві за рішенням суб'єкта управління об'єктами державної власності створюється наглядова рада.

Зокрема пропонується визначити органи управління державним унітарним підприємством та встановити, що наглядова рада державного унітарного підприємства є органом, що здійснює захист прав держави, і в межах компетенції, визначеної статутом та законом, контролює та регулює діяльність керівника підприємства.

Також законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про управління об'єктами державної власності», якими створити правові підстави для включення до складу органів управління суб'єктів господарювання державного сектору економіки незалежних членів наглядових рад, що забезпечить підвищення ефективності управління об'єктами державної власності.

Проект закону прийнято у першому читанні 12 листопада 2015 р. Згодом до нього були внесені деякі зміни, запропоновані народними депутатами України. Наразі погоджений у комітеті Верховної Ради проект закону готується до подання на розгляд Верховної Ради України для прийняття у другому читанні та в цілому.

Огляд портфелю держпідприємств

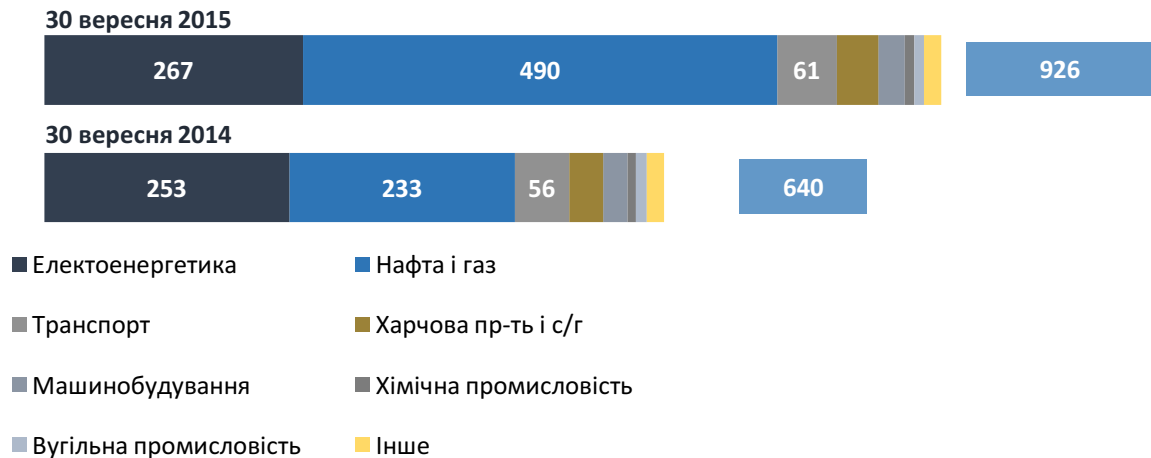
Даний звіт за 9 місяців 2015 р. охоплює 94 найбільших підприємства державного сектору економіки. Через специфіку банківського сектора та значний обсяг операцій між державними банками та ДП фінансові результати шести банків державної форми власності не включалися до агрегованих даних.

Агреговані фінансові дані Портфелю держпідприємств за 9 місяців 2015 р. наведено у таблицях.

Балансова вартість активів

Станом на 30 вересня 2015 р. загальна балансова вартість активів Портфелю складала 926 млрд. грн, що майже на 45% більше, ніж станом на кінець 3-го кварталу 2014 р. Збільшення відбулося в основному за рахунок росту балансової вартості активів підприємств нафтогазової промисловості, а саме за рахунок переоцінки вартості основних засобів НАК «Нафтогаз України». Так, вартість активів НАК «Нафтогаз України» збільшилась більше ніж у два рази з 231 млрд. грн. до 488 млрд. грн.

Сукупна балансова вартість активів підприємств електроенергетичної галузі збільшилась на 5,5% (14 млрд. грн.) до 267 млрд. грн. в основному за рахунок нарощування дебіторської заборгованості за продукцію на 7,6 млрд. грн. (+53,9%) до 22,8 млрд. грн. «Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"» («Енергоатом»), «Регіональні електричні мережі» («РЕМ») і ПАТ «Укргідроенерго» були основними підприємствами, балансова вартість активів яких збільшилась відповідно на 2,7 млрд. грн., що на 1,4% більше ніж станом на 30 вересня 2014 р., 2,4 млрд. грн. (+43,5%) і 1,5 млрд. грн. (+6,9%). Харчова промисловість і сільське господарство – друга галузь за темпами збільшення сукупної балансової вартості активів. За рік вони зросли на 8 млрд. грн. (22,9%) до 43 млрд. грн. Серед окремих підприємств найбільше зростання балансової вартості активів показала «Державна продовольчо-зернова корпорація України», активи якої у першому півріччі 2015 р. збільшилися на 10,4 млрд. грн. (на 50,8%).

Активи (млрд. грн.)

Агрегована фінансова інформація ДП

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	129 473	187 814
Собівартість реалізованої продукції	118 419	148 397
Валовий прибуток/(збуток)	11 054	38 437
Операційні витрати	46 888	11 642
Операційний прибуток (збиток)	(35 832)	26 745
<i>Операційна рентабельність (%)</i>	<i>(27,7%)</i>	<i>14,2%</i>
ЕВІТДА	(22 485)	36 827
<i>Рентабельність за ЕВІТДА (%)</i>	<i>(17,4%)</i>	<i>19,6%</i>
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(8 158)	(1 546)
Прибуток/(збуток) від іншої діяльності	(21 507)	(22 117)
Прибуток/(збуток) до оподаткування	(65 497)	3 082
Податок на прибуток	981	267
Чистий прибуток/(збуток)	(66 477)	2 224
<i>Чиста рентабельність (%)</i>	<i>(51,3%)</i>	<i>1,2%</i>

Баланс (млн. грн.)	30 вер. 2014	30 вер. 2015
Нематеріальні активи	11 354	10 964
Незавершене будівництво	34 580	23 660
Основні засоби	294 759	250 893
Інвестиції	8 355	374 182
Інші необоротні активи	14 148	12 186
Необоротні активи	363 198	677 605
Запаси	77 671	90 774
Дебіторська заборгованість	99 214	92 476
Грошові кошти та їхні еквіваленти	91 150	55 948
Інші оборотні активи	8 543	10 367
Оборотні Активи	276 579	251 569
Необоротні активи, утримувані для продажу	19	145
Активи, всього	639 796	926 944

Власний капітал	321 441	612 620
Відсрочені податкові зобов'язання	27 202	26 590
Довгострокові запозичення	69 520	94 703
Цільове фінансування	6 056	7 511
Інші довгострокові зобов'язання	24 110	22 852
Довгострокові зобов'язання	126 889	151 403
Короткострокові запозичення	21 503	28 485
Кредиторська заборгованість	125 027	95 254
Доходи майбутніх періодів	7 029	6 636
Інші поточні зобов'язання	37 908	19 860
Поточні зобов'язання	191 467	162 815
Зобов'язання всього	318 356	314 218
У т.ч. боргові зобов'язання	114 199	144 688
Власний капітал і зобов'язання	639 796	926 944

Фінансові коефіцієнти	30 вер. 2014	30 вер. 2015
Рентабельність активів (%)	(13,1%)	0,3%
Рентабельність власного капіталу (%)	(24,9%)	0,5%
Борг/Власний капітал	35,5%	23,6%

Власний капітал і боргові зобов'язання

За рік з 1 жовтня 2014 р. по 30 вересня 2015 р. балансова вартість капіталу Портфелю збільшилась на 291 млрд. грн. Це пояснюється виключно переоцінкою вартості основних засобів та докапіталізації НАК «Нафтогаз України», в результаті яких балансова вартість капіталу галузі збільшилась на 306 млрд. грн. (+447%), до 375 млрд. грн.

Також з 30 вересня 2014 р. показник власного капіталу в транспортній індустрії зріс на 5,1%, або 2 млрд. грн., до 43 млрд. грн. в основному за рахунок ДП «Адміністрація морських портів України» (+2,3 млрд. грн., або +14,5%).

Інші галузі показали падіння балансової вартості капіталу у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Найбільше падіння показав сектор електроенергетики, де показник власного капіталу зменшився на 8 млрд. грн. (-4,1%). Падіння відбулося головним чином за рахунок збільшення непокритих збитків ДП «Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"», що, незважаючи на позитивний фінансовий результат компанії у звітному періоді, призвело до зменшення балансової вартості капіталу на 6,7 млрд. грн.

Скорочення сукупної балансової вартості капіталу держпідприємств харчової промисловості і сільського господарства на 28,2% (2,9 млрд. грн.) до 7,2 млрд. грн. станом на кінець вересня 2015 р., відбулося переважно через збільшення нерозподілених збитків. Найбільше зниження вартості капіталу спостерігалось у ДПЗКУ (-2,5 млрд. грн. до негативного значення у 2,4 млрд. грн.), ДП «Укрспирт» (-305 млн. грн. до негативного значення у 103 млн. грн.). Зниження вартості капіталу цих підприємств частково було компенсоване 570 млн. грн. приросту вартості капіталу зафіксованого «Аграрним фондом».

Станом на 30 вересня 2015 р. загальний рівень боргових зобов'язань Портфелю становив 145 млрд. грн. (+26,7% до відповідного періоду минулого року), в той самий час, співвідношення позикового і власного капіталу зменшилось до 24% з 36% станом на 30 вересня 2014 р., завдяки потужному зростанню балансової вартості капіталу портфелю. Найбільший рівень боргових зобов'язань спостерігався у підприємств нафтогазової, харчової і сільського господарства, електростанцій та транспортної промисловості, на долю яких припадало 85,3% (або 124 млрд. грн.) загального обсягу боргових зобов'язань Портфелю.

Заборгованість НАК «Нафтогаз України» протягом календарного року до 30 вересня 2015 р. зросла на 17,4% до 58,2 млрд. грн., підприємства транспортної та харчової промисловості збільшили борги відповідно на 28,4% до 11 млрд. грн. та на 65,5% до 33 млрд. грн.

Велика частка приросту сукупного боргу припала на Державну продовольчо-зернову компанію (+12,9 млрд. грн. або 66%), ДП «Укренерго» (+4,6 млрд. грн. або 117%), ДП «Укркосмос» (+3,0 млрд. грн. або 70,5%), НАЕК «Енергоатом» (+1,7 млрд. грн. або 26,3%).

Про найбільший обсяг боргових зобов'язань станом на 30 вересня 2015 р звітували НАК «Нафтогаз України» (58 млрд. грн.) та ДПЗКУ (32 млрд. грн.), що разом складають 63% від боргових зобов'язань Портфелю.

Боргові зобов'язання (грн. млрд.)

Станом на кінець вересня 2015 р. загальний борг підприємств хімічної галузі склав 3,7 млрд. грн., що на 14% менше ніж на початку року, і переважно був деномінований у гривнях (включаючи борг ОПЗ за поставки природного газу). Боргові зобов'язання сектору впали, головним чином, за рахунок ОПЗ (-16% до 2,4 млрд. грн.) та «Сумихімпрому» (-86,4% до 41 млн. грн.).

Чистий дохід

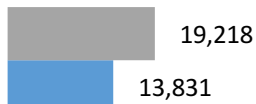
Нафта і газ

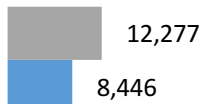
Електроенергетика

Транспорт

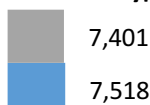
Харчова промисловість і с/г

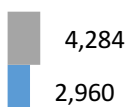
Хімічна промисловість

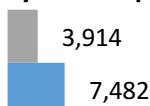
Машинобудування

Інше

Вугільна промисловість

Чистий дохід (млн. грн.)

За 9 місяців 2015 р. агрегований чистий дохід Портфелю склав 187,8 млрд. грн., що на 45,1% більше показника за аналогічний період попереднього року. Зростання чистих доходів спостерігалось в усіх галузях, окрім вугледобувної, у якій відбулося падіння на 47,7% (3,6 млн. грн.) порівняно з січнем-вереснем 2014 р. внаслідок зниження обсягу видобутку та реалізації вугілля, та машинобудівельної галузі, в якій дохід знизився на 1,6%. Падіння видобутку вугілля відбулося за рахунок негативного впливу збройного конфлікту у Донецькій та Луганській областях, що призвів до повної зупинки видобутку вугілля держпідприємствами у другому кварталі 2015 р.

За 3 квартали 2015 р. чистий дохід НАК «Нафтогаз України», що складає 99,9% доходу нафтогазової галузі Портфелю, зріс з 45,8 млрд. грн. до 74,1 млрд. грн. завдяки підвищеним тарифам на газ для населення.

За перші 9 місяців 2015 р. чистий дохід підприємств електроенергетичної галузі збільшився на 48,2% у порівнянні з відповідним періодом минулого року, до 54,4 млрд. грн., а прибутковість галузі за показником EBITDA зросла на 83,3% і склала 14,8 млрд. грн., що перевищило показник лідера попереднього періоду – транспортної галузі.

Сукупний чистий дохід десяти підприємств сектору машинобудування у складі Портфелю за 9 місяців 2015 р. склав 7,4 млрд. грн. (залишившись майже незмінним порівняно з показником за 9 місяців 2014 р.). Найбільше зросли чисті доходи «Турбоатому» (на 540 млн. грн.), ДП «Антонов» (на 192 млн. грн.). Водночас, чистий дохід «Південмашу» впав на 64% до 181 млн. грн. Чистий дохід «Електроважмашу» знизився на 19,3% (або на 295 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

Державні підприємства харчової промисловості і сільського господарства отримали дохід у розмірі 12,3 млрд. грн. за 3 квартали 2015 р. (+45,4% порівняно з аналогічним періодом 2014 р.), основна частина цієї суми припадала на ДПЗКУ, яка подвоїла свої чисті доходи до 8,4 млрд. грн. у порівнянні з аналогічним періодом 2014 р.), у той час, як «Аграрний фонд» зменшив показник чистого доходу на 513 млн. грн. або 22,5% до 1,8 млрд. грн.

Підприємства хімічної галузі у складі Портфелю значно збільшили (+85% до 12,1 млрд. грн.) свої доходи за 9 місяців 2015 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року. ОПЗ, один з найбільших виробників азотних добрив в Україні, який займається виробництвом аміаку, карбаміду і деяких хімічних субпродуктів, збільшив доходи вдвічі порівняно з відповідним періодом 2014 р. до 8,6 млрд. грн. «Суміхімпром» – найбільший український виробник комплексних добрив (широкий спектр гранульованих азотнофосфорнокалієвих і азотнофосфорних добрив), діоксиду титану та інших неорганічних речовин – збільшив доходи на 41% до 2,0 млрд. грн.; а «Укртрансаміак» – у віданні якого перебуває українська сторона аміакопроводу Тольятті-Горлівка-Одеса – збільшив доходи на 58% до 1,3 млрд. грн. На вищезгадані три компанії припадає 97% від загальної суми доходів хімічної галузі Портфелю.

ЕВІТДА та чистий прибуток

Ключовим фактором значного зменшення сукупного збитку державних підприємств та отримання додатного значення показнику ЕВІТДА стало суттєве поліпшення фінансових результатів НАК «Нафтогаз України» завдяки підвищенню тарифів для населення. Це дозволило завершити січень-вересень 2016 р. з прибутком 0,2 млрд. грн. та показником ЕВІТДА 10,1 млрд. грн.

Підприємства електроенергетичного сектору за перші 9 місяців 2015 р. у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року майже подвоїли прибутковість за показником ЕВІТДА, який склав 14,8 млрд. грн. Оператор атомних електростанцій ДП НАЕК «Енергоатом», найбільша компанія у секторі, яка забезпечила 71% показнику ЕВІТДА, за перші 3 квартали 2015 р. збільшила ЕВІТДА більш ніж удвічі до 10,5 млрд. грн. Друге та третє місце у галузі посідають компанії «Укргідроенерго» (оператор гідроелектростанцій) та «Укренерго» (оператор високовольтних мереж). Зростання тарифів для «Укренерго» призвело до зростання показника ЕВІТДА більш ніж у 2 рази, до 2,4 млрд. грн., що складає 16% сукупного показника галузі. Доля «Укргідроенерго» в загальному обсязі ЕВІТДА компаній галузі досягла 13%.

За перші 9 місяців 2015 р. лише дві компанії з електроенергетичної галузі звітували про від'ємне значення показника ЕВІТДА – це ДП «Регіональні енергетичні мережі» (постачальник електроенергії вугільним підприємствам) та ПАТ «Криворізька теплоцентраль».

«Центренерго» – одна з «блакитних фішок» українського фондового ринку та одна з найбільш цікавих компаній для іноземних інвесторів, протягом першого півріччя поточного року вимушена була працювати в умовах загального скорочення споживання електроенергії в ОЕС України. Внаслідок дефіциту вугілля антрацитової групи марок А та П за 9 місяців 2015 року виробництво електроенергії в порівнянні з відповідним періодом минулого року скоротилось майже удвічі з 10,6 млрд. кВт·год до 6,0 млрд. кВт·год. За 9 місяців 2015 р. чистий збиток ПАТ «Центренерго» становив 81,8 млн. грн. за рахунок зниження корисного відпуску електроенергії, яке не було скомпенсоване навіть зростанням тарифу, що в свою чергу призвело до зниження показника ЕВІТДА до 33,6 млн. грн. (-91% відносно відповідного періоду 2014 р.).

За результатами перших дев'яти місяців 2015 р. сукупний розмір ЕВІТДА десяти найбільших ДП сектору машинобудування у складі Портфелю зріс на 5% порівнянно до відповідного періоду 2014 і становив 1,1 млрд. грн. Показник ЕВІТДА ДП «Антонов» зріс на 65,6% до 523 млн. грн., у «Турбоатом» він підвищився на 69,7% до 1,4 млрд. грн., тоді як «Південмаш» на 52% збільшив негативний показник ЕВІТДА до -1,0 млрд. грн.

У галузі машинобудування тільки два підприємства продемонстрували позитивну динаміку чистого прибутку. «Турбоатом» та ДП «Антонов» збільшили чистий прибуток за перші 9 місяців 2015 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року. «Антонов» збільшив чистий дохід більш ніж у 8 разів до 274 млн. грн., тоді як «Турбоатом» – на 56,5% до 1,3 млрд. грн.

П'ять компаній галузі харчової промисловості отримали чистий збиток за 9 місяців 2015 р. розміром 974 млн. грн., що в 3,8 рази більше, ніж за аналогічний період попереднього року. Це сталося через збитки «Державної продовольчо-зернової корпорації України» у розмірі 1 771 млн. грн. У той же час прибуток «Аграрного фонду» становив 706 млн. грн., «Укрспирту» – 164 млн. грн., «Артемсолі» – 58 млн. грн.

У хімічній галузі валовий прибуток зріс порівняно з 9 місяцями 2014 р. і досяг 2,1 млрд. грн., водночас і операційні витрати зросли більш ніж у 2 рази, але загалом сектор завершив період з чистим прибутком у 334 млн. грн. (при збитку в 227 млн. за 9 місяців 2014 р.).

ОПЗ закінчив звітний період із прибутком в 205 млн. грн. на відміну від від'ємного результату за 9 місяців 2014 р. Так само показав позитивний результат після від'ємного «Сумихімпром»: 52 млн. грн. «Укрхімтрансміак» зменшив показник прибутку на 17,8% до 61 млн. грн. у той час, як «Павлоградський хімічний завод» наростив прибуток на 49% до 50 млн. грн.

ЕВІТДА (млн. грн.)

Внаслідок дефіциту вугілля антрацитової групи марок А та П за 9 місяців 2015 року виробництво електроенергії в порівнянні з відповідним періодом минулого року скоротилось майже удвічі з 10,6 млрд. кВт·год до 6,0 млрд. кВт·год. За 9 місяців 2015 р. чистий збиток ПАТ «Центренерго» становив 81,8 млн. грн. за рахунок зниження корисного відпуску електроенергії, яке не було скомпенсоване навіть зростанням тарифу, що в свою чергу призвело до зниження показника ЕВІТДА до 33,6 млн. грн. (-91% відносно відповідного періоду 2014 р.).

Сім компаній вугледобувної галузі увійшли до Портфелю, але їх вага у загальній сумі доходів всіх компаній Портфелю досить невелика. Вона складає близько 1,5% від загальної суми доходів та 1,8% від загального обсягу активів. Історично компанії вугледобувної галузі були збитковими, та зниження видобутку вугілля призвело до подальшого зростання збитків за всіма показниками прибутковості. Зокрема, за показником EBITDA вугільні підприємства у Портфелі звітували про від'ємне значення у 3,2 млрд. грн. (у порівнянні з -680 млн. грн. у минулому році), та чисті збитки у розмірі 3,8 млрд. грн. (у порівнянні зі збитками у 1,2 млрд. грн. роком раніше).

Щорічний індекс прозорості державних компаній України

2 грудня 2015 р. у Києві було презентовано щорічний Індекс прозорості державних компаній України в рамках семінару для державних компаній «Державні компанії України: на шляху до прозорих і відповідальних бізнес-практик». Захід був організований Центром «Розвиток КСВ» (надалі – Центр) та Міністерством економічного розвитку і торгівлі України за підтримки Посольства Королівства Нідерландів.

Одними з важливих умов діяльності державних компаній є підзвітність, прозорість і відповідальність. У більшості європейських країн (Швеція, Фінляндія, Нідерланди,

Великобританія) держава вимагає від державних компаній бути взірцем прозорості і відповідальності.

Еверт Ян Крайснбрінк, голова економічного департаменту Посольства Королівства Нідерландів, зазначив: «В Нідерландах близько 60% компаній усвідомлюють свою соціальну відповідальність. Голандські компанії дотримуються керівництва ОЕСР для мультинаціональних компаній щодо чесних операційних та антикорупційних практик, відповідності дотримання податкового законодавства країни, де компанія веде бізнес. Оскільки Україна зараз знаходиться на шляху до Європейського Союзу, то таку поведінку мають впроваджувати і українські компанії, в тому числі державні».

У 2014 році Центр за прикладом Нідерландів ініціював розробку Індексу прозорості державних компаній. Відповідно до Індексу, оцінюється веб-сайт компанії за трьома компонентами: зміст (наявність на сайті компанії повної інформації з питань корпоративного управління, трудових відносин, дотримання прав людини, екологічної політики, чесних операційних практик, відносин зі стейкхолдерами та розвитку громади), стратегія та звітність (оприлюднення на сайті компанії бізнес-стратегії й стратегії з корпоративної соціальної відповідальності, фінансової звітності та звітності з корпоративної та соціальної відповідальності) та навігація (зручність доступу до будь-якої інформації про соціальну відповідальність компанії). Оцінювання державних компаній за цим Індексом має стати щорічним.

ТОП – 10	Жовтень 2015		Серпень 2015	
	№	бали	№	бали
ДП «НАЕК «Енергоатом»	1	72	1	66
ПАТ «Укргідроенерго»	2	51	2	51
НАК «Нафтогаз України»	3	48	11	31
ПАТ «Центренерго»	3	48	3	47
ДП «Адміністрація морських портів України»	5	45	5	38
ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго»	6	43	13	30
ДП «Спеціалізований морський порт «Октябрьск»	7	42	-	-
«Укрзалізниця» (Державна адміністрація залізничного транспорту України)	8	41	27	21
ПАТ АБ «Укргазбанк»	9	39	11	31
АТ «Ощадбанк»	10	37	6	37
ВАТ «Запоріжжяобленерго»	10	37	14	29

Потрібно зазначити, що в Україні – в першому читанні прийнято законопроект 3062, що посилює міжнародні стандарти відкритості, прозорості і відповідальності в корпоративному управлінні унітарних державних підприємства: з'являться спостережні ради з незалежними директорами, будуть посилені вимоги до аудиту та розкриття інформації. Цей законопроект наблизив Україну до кращих європейських практик корпоративного управління державних компаній.

«Держава підвищує вимоги до держкомпаній в частині розкриття інформації, незалежних аудитів. Зараз у публічному просторі більше інформації про роботу держкомпаній, ніж будь-коли. Прозорість та підзвітність – це необхідна умова і для формування соціально відповідальних практик на підприємствах державного сектора економіки», – зазначає Роман Ільтьо, експерт цільової команди реформи системи управління державною власністю Мінекономрозвитку.

Альона Осмоловська презентувала звіт компанії НАК «Нафтогаз України», який на думку багатьох учасників може бути взірцем звіту для державних компаній. Також у рамках заходу представники компаній напрацювали рекомендації щодо підвищення корпоративного управління компаній, що будуть використані для формулювання рекомендацій для державних компаній у сфері корпоративної відповідальності.

Повний Індекс Прозорості 100 державних компаній України розміщено на сайті Центру «Розвиток КСВ» – www.csr-ukraine.org

Інтерв'ю з новопризначеними директорами держпідприємств за результатами 9 місяців 2015 р.

Марк Роллінз - «Укрнафта»

1. У якому стані Ви прийняли компанію?

Це була компанія з купою невирішених суперечок між державними та приватними акціонерами, компанія зі значним накопиченим боргом з виплати податків та дивідендів (за період з 2011 – 2014 рр.), яка з позиції функціонування виглядає застарілою, а тому вимагає деяких реформ.

2. Що вдалося зробити з часу Вашого приходу в компанію?

Після того як мене призначили Головою Правління ПАТ «Укрнафта», компанія виплатила державі дивіденди за 2014 рік у розмірі 632 млн. грн. Крім того, мені вдалося відновити виплати поточних податкових зобов'язань, що означає, що борг до держбюджету уже не збільшується. Також ми знаходимося на порозі змін структури Правління. Зовсім скоро я зможу надати пропозицію стосовно розв'язання багатьох серйозних проблем ПАТ «Укрнафта».

3. Які Ваші наступні кроки на поточні 6 місяців?

Мій основний пріоритет – це вирішення непорозуміння між акціонерами та стабілізація фінансової ситуації ПАТ «Укрнафта». Проте, легше сказати ніж зробити. Адже, беручи до уваги падіння світових цін на нафту, ПАТ «Укрнафта», як багато інших компаній, чия діяльність пов'язана з видобутком ресурсів, змушене переглядати бюджет та грошові потоки.

Мій другий, але не менш важливий пріоритет – це реструктуризація команди. Найближчим часом Наглядова рада затвердить склад нового Правління. Нам потрібні будуть правильні люди на правильних місцях.

І мій третій пріоритет – це розробка стратегії, що покаже якою компанією ми хочемо стати у майбутньому. Усі ці аспекти увійдуть до бізнес-стратегії, яку я представлю на початку 2016 року.

4. Яким Ви бачите майбутнє компанії через 2-3 роки?

Я вважаю, що компанія здатна розвиватись і зможе це довести швидше ніж за 2–3 роки, відкривши можливості для інвестування. Мій намір – допомогти компанії не лише залишитись на плаву, але й зробити ПАТ «Укрнафта» абсолютним чемпіоном України, сильною компанією, що робить значний внесок до держбюджету України та набуває цінності для усіх акціонерів. Я сподіваюсь, що ми станемо компанією, в яку інвестують і яка розвивається, а не зменшується і це стане чудовим прикладом реформування.

5. З якими проблемами специфічними для держпідприємств Ви зіштовхнулись?

Радянська спадщина - величезний бюрократичний апарат, що знижує загальну ефективність робочих процесів і уповільнює проведення будь-яких реформ.

6. Ви ще не пошкодували про своє рішення?

Я люблю працювати там, де можу щось змінити. Великий відрізок моєї кар'єри був відведений розв'язанню складних проблем, тому я не боюся труднощів. Я вірю у те, що ПАТ «Укрнафта» має великий потенціал і відіграє ключову роль у здобутті Україною енергетичної незалежності.

Приходько Борис Григорович – ДПЗКУ

1. У якому стані Ви прийняли компанію?

Закінчувався маркетинговий рік. Активність торгівлі була низькою. З'явилася можливість зосередитися на аналізі Торгівельного контракту між ДПЗКУ і ССЕС. Корпорація була дещо розбалансованою. Довелося багато часу приділити формуванню команди і оптимізації оргструктури.

2. Що вдалося зробити з часу Вашого приходу в компанію? Ваші наступні кроки на найближчі 6 місяців?

Підтягнули торговий деск (провели навчання за ціновим прогнозом і хеджування цінних ризиків), розширили перелік торгівельних партнерів корпорації, зробили систему управлінського обліку та аналізу закупівельної діяльності, сформувавши систему мотивації для менеджерів по закупівлі, впроваджуємо систему кількісно-якісного обліку зерна на елеваторах, готуємо зміни в системі постачання ТМЦ на елеватори і жорсткого бюджетування витрат підприємства. Принцип простий: хто виконує бюджет доходів, у того виконується і бюджет витрат.

До початку наступного маркетингового року плануємо зміцнити команду компетентними фахівцями, описати бізнес-процеси, систему мотивації всіх підрозділів корпорації і, таким чином, домогтися високої злагодженості в роботі торгівельного напрямку. Що стосується елеваторного напрямку діяльності: основне завдання - збільшити довіру клієнтів до підприємства. Для цього плануємо розробити систему мотивації співробітників елеватора, розвинути лояльність фахівців до корпорації і мінімізувати корупційні ризики стосовно клієнтів. Сподіваємося домовитися з Ексімбанком Китаю про використання частини кредитної лінії для модернізації лінійних і портових елеваторів.

3. Яким Ви бачите майбутнє компанії через 2-3 роки?

Сподіваюся до цього часу компанія вже буде приватизована. Україна - країна нетто-експортер зерна. Державі немає потреби мати у власності подібну компанію.

4. З якими проблемами специфічними для держпідприємств Ви зіштовхнулись?

Лобізм інтересів. Відсутність підтримки і допомоги з боку силових структур по стягненню дебіторської заборгованості. Тотальні перевірки з боку фінінспекції та податкової служби. Пасивність Мінфіну з розміщення зайвої ліквідності. Кадровий голод. Зайва бюрократія. Корупційні ризики. Низька зарплата.

5. Ви ще не пошкодували про своє рішення?

Немає однозначної відповіді. Багато часу йде на боротьбу з «вітряками».

Прохоренко Олег Васильович - «Укргазвидобування»

1. Олеже, розкажіть про себе, про те, як і чому прийшли в Компанію.

У мене амбітні плани стосовно повної трансформації «Укргазвидобування». Моя мета – зробити з «Укргазвидобування» європейську газовидобувну компанію зі зростаючим видобутком, високим рівнем технологій, гідними зарплатами, хорошою матеріально-технічною базою. За ефективністю роботи, через 2-3 роки «Укргазвидобування» не повинна відрізнятись від нормальних європейських компаній.

2. А в якому стані Ви прийняли цю компанію?

Якщо коротко, то в жалюгідному. Залишок на рахунках «Укргазвидобування» становив 500 тис. грн. За місяць до мого приходу на швидку руку були проведені непрозорі тендери для «своїх» прокладок на більш ніж 100 млн. грн. Загальна сума банківських кредитів, які колишні керівники повісили на компанію, становила 3,1 млрд. грн., - а це близько 700 млн. грн. в рік видатків тільки на одні відсотки. При цьому кілька кредитних ліній були в дефолті - по ним свідомо не платилися відсотки з початку року. Проти компанії велися судові справи на стягнення декількох сотень мільйонів гривень, в яких колишнє керівництво займало пасивну позицію. Робота з договорами спільної діяльності (СД) велася дуже непрозоро. І це напередодні підвищення рентної плати для УГВ до 70%, яке ми відчули на собі вже в серпні, коли загальні зобов'язання перед ДФС склали більше 4 млрд. грн. Попереднє керівництво і не збиралося готуватися до подібних платежів, займаючись розписуванням схем.

Окрема тема - тендери і система закупівель. Тут не було і натяку на прозорість і ефективність, аналізом цін ніхто не займався. Аналітична функція перевірки цін закупівель була відсутня. Формувалася заявка, потребу по якій ніхто не перевіряв, подавалися два або три «своїх» учасника з яких обирали переможця. Що говорити, якщо колишній керівник закупівлями такої стратегічно важливої компанії раніше в закупівлях не працював взагалі!

3. І що вже змогли змінити?

Ми вже багато чого поміняли. І це лише початок. Наприклад, по закупівлям - радикально перебудували систему і продовжуємо її вдосконалювати. Почали з того, що служба закупівель тепер проводить аналіз і моніторинг, в першу чергу, ринковості цін закупівель. Це довга кропітка робота по всіх договорах. У підсумку за цими договорами ми вже домоглися зниження цін сумарно на 120 млн. грн. – це корупційна складова, яка закладалася колишнім керівництвом.

Ми внесли ряд змін в процеси закупівель для викорінення корупції. Сьогодні оголошуємо тендери на 10 днів, а не на 5, як раніше, щоб сьогодні дати можливість брати участь усім бажаючим, а не тільки «своїм», хто знав заздалегідь про проведення тендеру. Ще одне прогресивне починання - адресне запрошення виробників або офіційних представників.

Крім цього, ми активно виходимо на електронні торги в системі ПроЗорро. За останніми закупівлями економія склала близько 2,1 млн. грн.; на ПроЗорро ми вже в п'ятірці лідерів державного сектору з використання та економії в системі. І це - буквально за місяць виконання реформ в закупівлях! За фактом, ми вже заощадили понад 300 млн. грн. тільки на закупівлях.

4. Що робити з видобутком? Як зупинити падіння?

Питання ефективного видобутку – це, звичайно, найважливіша, але і найскладніша тема. На жаль, видобуток вже почав падати з початку 2015 р. – частково це втрати в зоні АТО, але основні втрати – це результат значного недофінансування в минулі роки (у результаті сьогодні маємо застаріле обладнання та інструмент, низьку ефективність праці, невиконання програми будівництва по ряду об'єктів, наприклад, ДКС, які потрібні для підтримки видобутку тощо).

Зіграли важливу роль у падінні рівня видобутку в цьому році і помилкові управлінські рішення попередніх 2-3 років. У період 2007-2013 років УГВ отримала всього 4 нові ліцензії на надра (при тому, що на початку 2000-х норма була 15-20 ліцензій на рік). Ресурсна база скорочувалася, запаси на наявних родовищах зменшувалися, а компанія продовжувала переважно бурити нові свердловини – можна сказати, тривав екстенсивний видобуток, який вівся ще з радянських часів. Це призвело до падіння середніх дебітів від нових свердловин. При тому, що хороша свердловина дає мінімум 100 тис. куб. м на добу, в УГВ бурились

свердловини, від яких очікували газу на рівні 10-15 тис. куб. м на добу, замість того, щоб переорієнтувати кошти в інтенсифікацію. Це нонсенс. Приватні компанії ніколи на таке не підуть. Замість цього ресурси треба було направляти на інтенсифікацію. До цього дійшли в США, в Росії, у всьому світі. У Росії робиться до 9000 гідророзривів пластів на рік. У УГВ ж не робилося більше 15-20 на рік.

Для виправлення цієї ситуації в «Укргазвидобуванні», ми почали розгортати цей гігантський корабель. У найближчі декілька років необхідно максимально сконцентруватися на інтенсифікації видобутку від наявних свердловин – проведення гідророзривів пластів, кислотних обробок, будівництво ДКС тощо. Це все роботи без нового буріння – беруться існуючі свердловини і за допомогою технологій збільшується приплив газу. Це швидше і дешевше на одиницю видобутого газу, оскільки не вимагає нового буріння.

Ще один напрямок – зміна операційних практик. На жаль, УГВ сьогодні знаходиться на рівні 60-70-х років минулого століття за використанням технологій і рівнем операційних практик – як буримо, як освоємо свердловини. Там теж потрібно міняти дуже і дуже багато.

Найважливішим питанням на сьогодні безумовно є проведення техаудиту процесів буріння, інтенсифікації та управління резервуарами – те, на чому базується наш видобуток. Поки ми не знайшли прийнятного рішення щодо фінансування робіт міжнародних експертів та строків, оскільки оперативно жодна організація не готова виділити бюджет вже в 2015 році, а нова інвестпрограма УГВ нам потрібна до кінця року. Висновки та рекомендації техаудиту міжнародних експертів обов'язкові для залучення інвестицій і кредитів від міжнародних фінансових організацій, таких як ЄБРР, Європейський інвестиційний банк, Міжнародна фінансова корпорація, Банк Розвитку Китаю та інші. Тому, паралельно з переговорами з потенційними донорами проводимо пошук і відбір міжнародних технічних консультантів, яких нам можливо доведеться залучати за свій рахунок.

Попереду ще початок роботи за багатьма напрямками: структурування та залучення фінансування від ЄБРР і подібних організацій під наші проекти модернізації, пошук та залучення іноземних інвесторів в рамках угоди про розподіл продукції, робота з дерегуляції дозвільної системи у видобутку. І безумовно – розробка нової інвестпрограми на основі фокусу на інтенсифікацію видобутку.

ПАТ «Аграрний фонд»

www.agrofond.gov.ua

Загальна інформація

ПАТ «Аграрний фонд» було створене у середині 2013 р. для виконання функцій фінансованого державою Аграрного фонду та подолання обмежень, притаманних бюджетній організації. До завдань первісного Аграрного фонду входило, зокрема, забезпечення сільгоспвиробників позиками від імені держави шляхом форвардних закупівель і формування запасів для ринкових інтервенцій із метою регулювання внутрішніх цін на продовольчі товари, що підлягають державному регулюванню (тобто хліб, борошно, цукор, сухе молоко та масло). Проте обидва фонди наразі існують паралельно, оскільки українське законодавство забороняє передачу деяких із вищезгаданих функцій акціонерному товариству. ПАТ «Аграрний фонд» працює через два дочірніх підприємства: «Агрофонд-зерно» (зберігання державного зерна, ринкові інтервенції та виробництво борошна) та «Агрофінфонд» (фінансування інвестиційних проектів).

Результати операційної діяльності

Станом на початок вересня, аграрні підприємства України, згідно з програмами форвардних закупівель, поставили ПАТ «Аграрний фонд» близько 500 тис. т зерна. У 2015 р. «Аграрний фонд» планує виконати форвардну закупівлю 1,2 млн. т зерна, з яких 783 тис. т було закуплено в продовж осінньої форвардної програми у 2014 р., 180 тис. т вже закуплено у ході весняної форвардної кампанії 2015 р.

Фінансові результати

Чистий прибуток ПАТ «Аграрний фонд» за третій квартал 2015 року склав 81,7 млн. грн., що на 15% більше, ніж за аналогічний період 2014 року, коли він склав 71,3 млн грн. Чистий прибуток підприємства за дев'ять місяців 2015 року становить 706,3 млн. грн, що на 52% більше, порівняно з аналогічним періодом 2014 року - 465,9 млн грн. За 9 місяців 2015 року чистий дохід компанії становив 1,8 млрд. грн., що на 22% менше, ніж за аналогічний період 2014 р. В той же час ЕВІТДА виросла майже в 2 рази до 608 млн. грн., порівняно з аналогічним періодом 2014 р. Рентабельність за ЕВІТДА та чиста рентабельність за 9 місяців 2015 р. зросли до 34,4% та 39,9% відповідно. «Аграрний фонд» втратив більше 2 млрд. грн. минулого року через банкрутство «Брокбізнесбанку». Компанія не мала боргових зобов'язань станом на кінець періоду 9 місяців 2015 р. «Аграрний фонд» у першому півріччі 2015 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України сплатив державі 50% від отриманого чистого прибутку за 2014 рік – дивіденди в розмірі 333 млн грн.

Цілі реформи

- Необхідні зміни до відповідного законодавства для усунення дублювання функцій із державним Аграрним фондом і передачі всіх його функцій ПАТ «Аграрний фонд».
- Згідно з чинним законодавством «Аграрний фонд» може купувати або продавати сільськогосподарську продукцію лише на організованому ринку (тобто на державній Аграрній біржі). Ця платформа залишається дуже неліквідною, що призводить до появи неринкових комерційних пропозицій і неефективності спотових закупівель. Необхідно створити більш надійну систему порівняльного аналізу цін, можливо з використанням позабіржових цін, наданих промисловими консультантами, або котирувань Чиказької товарної біржі.
- Форвардна закупівля зернових є одним із головних видів діяльності «Аграрного фонду»; це означає, що компанія несе погодні ризики, а саме ризики втрати врожаю та нестачання сільгоспвиробниками зернових згідно з укладеними контрактами. Необхідно впровадити стахування закуповуваного врожаю та розробити процедуру для вибору надійних страхових компаній, здатних застрахувати ці ризики.
- Девальвація гривні становить найбільшу перешкоду підписанню нових контрактів із форвардних закупівель між «Аграрним фондом» і місцевими сільгоспвиробниками. Для зменшення валютних ризиків необхідно зафіксувати ціни на зернові в доларах США або розробити механізми хеджування валютних ризиків.
- Прозорість операцій та нагляд із боку професійної наглядової ради потрібні для покращення корпоративного управління компанії та запобігання новим випадкам шахрайства, подібних тим, що розслідуються зараз.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 283	1 770
Собівартість реалізованої продукції	1 932	1 241
Валовий прибуток/(збиток)	351	529
ЕВІТДА	362	608
Амортизація	0	1
Операційний прибуток/(збиток)	362	607
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	207	99
Прибуток/(збиток) до оподаткування	569	706
Податок на прибуток	103	0
Чистий прибуток/(збиток)	466	706

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	7 897	6 315
Необоротні активи	2 210	15
Основні засоби	0	5
Оборотні активи	5 687	6 300
Дебіторська заборгованість	1 077	802
Грошові кошти та їхні еквіваленти	2 712	2 940
Зобов'язання та власний капітал	7 897	6 315
Зобов'язання	2 389	234
Кредиторська заборгованість	223	108
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	5 508	6 082

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	У 830 р.	(22,5%)
Рентабельність за ЕВІТДА (%)	15,9%	34,4%
Чиста рентабельність (%)	20,4%	39,9%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/ЕВІТДА (x)	(7,5)	(4,8)
Рентабельність власного капіталу (%)	11,6%	15,7%
Рентабельність активів (%)	9,4%	15,2%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	8,8%	13,3%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	120	162
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	7 378	10 196
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «АНТОНОВ»

www.antonov.com

Загальна інформація

ДП «Антонов» – провідний виробник літаків в Україні, заснований майже 70 років тому. На цьому підприємстві було розроблено понад 100 моделей літаків, у тому числі найбільші транспортні літаки у світі – АН-124 (Руслан) та АН-225 (Мрія). У 2009 р. ДП «Антонов» було об'єднано з Київським авіаційним заводом «Авіант», завдяки чому до його конструкторського бюро було додано потужності для серійного виробництва. Зараз головними замовниками ДП «Антонов» є кубинські, північнокорейські та російські авіалінії. Асортимент продукції компанії включає пасажирські (АН-38, АН-74, АН-140 та АН-148) та транспортні літаки (АН-3, АН-70, АН-124-100 Руслан та нова розробка АН-178).

Результати операційної діяльності

У 2013 р. ДП «Антонов» випустило сім літаків (п'ять АН-158 для компанії «Cubana De Aviacion» та два АН-148 для компанії «Air Koryu»), але протягом 2014 р. – лише два (із п'яти запланованих). Українсько-російський конфлікт негативно вплинув на діяльність компанії, яка була також ускладнена дефіцитом ліквідності та проблемами з постачальниками. Наразі спільні проекти з російською стороною переважно призупинені. У 2014 р. компанія завершила випробовування свого нового транспортного літака АН-178; загальний об'єм попиту на нього оцінюється на рівні 200 машин до 2032 р. У травні 2015 р. Кабінет Міністрів передав ДП «Антонов» у склад державного концерну «Укроборонпром». У липні підприємство оголосило, що модернізація виробничих потужностей дасть змогу виробляти до 25 літаків на рік. ДП «Антонов» вже розпочало переорієнтацію на західні ринки. Наразі компанія розпочала розробку новітнього багатоцільового транспортного літака АН-132. Її реалізація передбачає використання обладнання всесвітньовідомих авіаційних компаній: Pratt&Whitney Canada, General Electric, Honeywell, Liebherr та Hamilton Sundstrand.

Фінансові результати

За січень-вересень 2015 р. чистий дохід ДП «Антонов» зріс на 8% (порівняно з аналогічним періодом минулого року) до 2,6 млрд. грн. Вражаюче зросло також ЕВІТДА та чистий прибуток: 524 млн. грн. та 274 млн. грн., зростання у 1,6 та 9 разів відповідно. Чиста рентабельність збільшилась з 1,2% за 9 місяців 2014 р. до 10,5% за січень-вересень 2015 р. Підприємство зменшило кредиторську заборгованість з 1,4 млрд. грн. на 30 вересня 2014 р. до 722 млн. грн. на аналогічну дату 2015 р.

Цілі реформи

- Для покращення продажів та просування українських літаків на світовий ринок компанії необхідні зміни в маркетинговій стратегії, у тому числі пошук нових можливостей лізингу та розширення сервісної мережі компанії у світі. Стабільний приток нових замовлень сприятиме економії за рахунок зростання масштабів виробництва та покращить фінансовий стан і ліквідність компанії (наприклад, у 2013 р. компанією Boeing було виготовлено 200 літаків, Embraer – 80, а російською корпорацією ОАК – 111 літаків). За оцінками ДП «Антонов», його потреба в оборотному капіталі складає 100 млн. дол. США, для чого необхідно отримувати замовлення що найменше на 6–7 літаків щороку з авансовим платежем у розмірі 50% від суми замовлення.
- Вкрай необхідні інвестиції, які можуть бути надані державою шляхом збільшення акціонерного капіталу або довгострокової позики на пільгових умовах. Держава також може розглянути можливість продажу міноритарного пакета акцій іноземному стратегічному інвестору з належною репутацією, що сприятиме просуванню компанії на висококонкурентні світові ринки.
- Ще одним сприятливим фактором для ДП «Антонов» може стати отримання замовлень від клієнтів на внутрішньому ринку – як цивільних, так і військових, враховуючи складні завдання, які зараз стоять перед Україною в сфері оборони.
- «Вузькі місця» та зниження обсягів виробництва (як одноразові, так і викликані розірванням зв'язків із Росією) можна подолати за рахунок створення або розширення місцевих виробничих потужностей (власних або шляхом інвестицій в інші державні компанії, наприклад «Південмаш»), а також шляхом залучення іноземних (не російських) постачальників.
- ДП «Антонов» має оптимізувати витрати за рахунок відмови від непрофільних активів і перегляду асортименту літаків із метою зосередження на перспективних моделях, включаючи АН-158 і, потенційно, АН-178 та АН-70.
- Компанія повинна оптимізувати структуру управління з урахуванням ризиків корпоративного управління, які виникли у 2014 р. (у тому числі кримінальні справи, порушені проти колишніх керівників).

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 408	2 601
Собівартість реалізованої продукції	2 077	2 037
Валовий прибуток/(збиток)	331	564
ЕВІТДА	316	524
Амортизація	217	184
Операційний прибуток/(збиток)	99	340
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(18)	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	102	350
Податок на прибуток	72	76
Чистий прибуток/(збиток)	30	274

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	6 031	6 045
Необоротні активи	2 491	2 374
Основні засоби	1 485	1 414
Оборотні активи	3 540	6 045
Дебіторська заборгованість	888	1 040
Грошові кошти та їхні еквіваленти	389	425
Зобов'язання та власний капітал	6 031	6 045
Зобов'язання	2 150	2 389
Кредиторська заборгованість	1 380	722
Боргові зобов'язання	279	279
Власний капітал	3 881	3 656

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	5,5%	8,0%
Рентабельність за ЕВІТДА (%)	13,1%	20,1%
Чиста рентабельність (%)	1,2%	10,5%
Борг/власний капітал (%)	7,2%	7,6%
Чистий борг/ЕВІТДА (x)	(0,3)	(0,3)
Рентабельність власного капіталу (%)	1,0%	9,6%
Рентабельність активів (%)	0,6%	6,0%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	3,2%	11,5%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	12 698	12 123
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 503	7 234
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Центренерго»

www.centrenergo.com

Загальна інформація

ПАТ «Центренерго» – другий за потужністю в Україні виробник теплової енергії (7 660 МВт), у розпорядженні якого знаходяться три електростанції у промислових районах Київської, Харківської та Донецької областей. ПАТ «Центренерго» має три газові установки потужністю 800 МВт на Трипільській електростанції та дві газових установки потужністю 300 МВт на Трипільській електростанції; таким чином, загальна потужність газових установок компанії складає 3 000 МВт. Решта 17 установок з виробництва електроенергії мають загальну потужність 4 660 МВт та працюють на вугіллі. Проте лише 4 з них (загальною потужністю 1 200 МВт) використовують так зване вугілля з високим вмістом легких речовин, тоді як іншим необхідний антрацит, об'єм поставок якого в Україну у 2014 р. скоротився в результаті тривалого воєнного протистояння у східних регіонах, де сконцентровані основні поклади вугілля. Генеруючі потужності компанії було збудовано у 1960–70 рр. У 2014 р. її доля у виробництві електроенергії в Україні складала 7% (18% від загального об'єму виробництва теплової енергії).

Результати операційної діяльності

Товариству протягом 3 кварталів 2015 р. вдалося суттєво наростити запаси вугілля на складах ТЕС, з 311 тис. т вугілля на початок вересня до майже 486 тис. т на кінець листопада (що на 354 тис. т більше у порівнянні з листопадом 2014 року). Крім того, на виконання Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України №566 від 1 вересня 2015 року в Компанії на відміну від минулого року створено 10-денний запас мазуту, що може бути використаний у надзвичайних ситуаціях. ПАТ «Центренерго» в кінці вересня підписав прямий двосторонній договір із швейцарською компанією міжнародним трейдером - "MERCURIA ENERGY TRADING SA" на постачання антрацитового вугілля з Південно-Африканської Республіки (ПААР). Внаслідок дефіциту вугілля антрацитової групи марок А та П за 9 місяців 2015 р. виробництво електроенергії в порівнянні з відповідним періодом минулого року скоротилось майже удвічі з 10,2 млрд. кВт·год до 6,0 млрд. кВт·год, в першу чергу на ЗМТЕС та ТпТЕС. Дефіцит вугілля антрацитової групи та необхідність накопичення палива на ОЗП 2015/2016 р. обумовили рішення Товариства зупинити Зміївську ТЕС з 23 травня 2015 року (спільне рішення Дирекції та Ради профкомів від 21 травня 2015 року, протокол № 6/2015). Тимчасово зупинена ТЕС знову розпочала роботу з 9 жовтня 2015 року.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий збиток ПАТ «Центренерго» склав 82 млн. грн. порівняно з чистим прибутком 219 млн. грн. за аналогічний період минулого року, за рахунок зниження корисного відпуску електроенергії. Показник ЕВІТДА знизився до 33,5 млн. грн. (порівняно з 372 млн. грн. за аналогічний період минулого року). Кредиторська заборгованість збільшилась більш ніж у 1,5 рази і на кінець вересня 2015 р. дорівнює 2,9 млрд. грн.

Цілі реформи

- Діючі тарифи «Центренерго» значно нижчі за рівень компенсації коштів, що становить загрозу швидкого погіршення фінансового стану компанії. Без негайного втручання регулятора енергетичної галузі компанії може навіть не вистачити коштів на закупівлю вугілля на поточний період.
- Генеруюче обладнання компанії, хоча й знаходиться у відносно доброму стані, є застарілим та потребує серйозної модернізації, на яку в компанії не вистачає власних коштів.
- «Центренерго» очолює перелік компаній, які держава вважає за необхідне якнайшвидше передати у приватну власність. Залучення приватного інвестора допоможе компанії вирішити найгостріші проблеми фінансування (наприклад, придбання вугілля для опалювального сезону 2015–16), а у майбутньому – модернізувати свої виробничі потужності, збільшити ефективність та покращити систему корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	5 555	4 672
Собівартість реалізованої продукції	5 192	4 644
Валовий прибуток/(збиток)	363	27
ЕВІТДА	372	34
Амортизація	108	110
Операційний прибуток/(збиток)	264	(77)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(33)	(8)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	223	(82)
Податок на прибуток	4	0
Чистий прибуток/(збиток)	219	(82)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	5 025	5 929
Необоротні активи	3 218	3 225
Основні засоби	2 117	1 980
Оборотні активи	1 807	2 704
Дебіторська заборгованість	662	1 012
Грошові кошти та їхні еквіваленти	597	498
Зобов'язання та власний капітал	5 025	5 929
Зобов'язання	2 449	3 599
Кредиторська заборгованість	1 619	2 990
Боргові зобов'язання	382	193
Власний капітал	2 576	2 329

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(0,6%)	(15,9%)
Рентабельність за ЕВІТДА (%)	6,7%	0,7%
Чиста рентабельність (%)	3,9%	(1,8%)
Борг/власний капітал (%)	14,8%	8,3%
Чистий борг/ЕВІТДА (x)	(0,6)	(9,1)
Рентабельність власного капіталу (%)	11,3%	(4,6%)
Рентабельність активів (%)	5,8%	(1,9%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	11,9%	(4,1%)

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	8 047	7 893
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 518	6 683
Частка держави (%)	78%	78%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Вугілля України»

www.dpvu.com.ua

Загальна інформація

ДП «Вугілля України» – державна компанія, яка була заснована у 2003 р. Вона виступає торговельним посередником між державними виробниками вугілля та кінцевими споживачами – ТЕЦ та електростанціями. Компанія виконує ключову роль у регулюванні роздрібних цін на вугілля, проводячи централізовані закупівлі вугілля з державних шахт та здійснюючи поставки цього вугілля п'яти українським енергетичним компаніям («Західенерго», «Дніпроенерго» та «Східенерго», які належать ДТЕК; «Донбасенерго», що належить Energoinvest Holding B.V.; та «Центренерго») за середньою ціною продажу. Регулюючи ціни, компанія визначає обсяг державних субсидій, необхідних державним вугільним шахтам для компенсації витрачених ними коштів. Державні вугільні шахти характеризуються високою вартістю виробництва (внаслідок низької ефективності) та низькою якістю видобутого вугілля; таким чином, вони є збитковими та сильно залежать від державних субсидій.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. ДП «Вугілля України» зменшило чистий дохід на 63% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 2,07 млрд. грн., тоді як валовий прибуток впав на 77% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 110 млн. грн. З початку 2015 року підприємство не експортує продукцію за кордон. Доходи підприємства деноміновані у національній валюті. Собівартість реалізованої продукції складається з двох основних компонентів: собівартості придбаного вугілля (більше 90%) та транспортних витрат. За період січень-вересень 2015 р. чистий збиток компанії збільшився у 6 разів в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року, чиста рентабельність була від'ємною на рівні -70%. Показник EBITDA за 9 місяців 2015 р. впав, порівняно з аналогічним періодом минулого року, до від'ємного значення 1 млрд. грн., рентабельність за EBITDA склала -50,3%. Станом на кінець вересня 2015 р. загальна сума дебіторської заборгованості ДП «Вугілля України» залишилася майже незмінною на рівні 3,4 млрд. грн.

Цілі реформ

- Необхідно проаналізувати поточну роль компанії у формуванні цін на вугілля, видобуте державними підприємствами, у тому числі її роль у забезпеченні економічної та соціальної стабільності державних вугільних шахт, беручи до уваги політичну та соціальну специфіку закриття збиткових шахт.
- Необхідно поліпшити систему контролю за якістю видобуваного вугілля.
- Державні шахти потребують модернізації з метою підвищення ефективності виробництва.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	5 664	2 068
Собівартість реалізованої продукції	5 187	1 959
Валовий прибуток/(збиток)	477	110
EBITDA	82	(1 040)
Амортизація	0,3	0,1
Операційний прибуток/(збиток)	81	(1 040)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(314)	(398)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(235)	(1 439)
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(235)	(1 439)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	4 217	4 450
Необоротні активи	701	522
Основні засоби	0,4	0,4
Оборотні активи	3 516	3 928
Дебіторська заборгованість	3 421	3 433
Грошові кошти та їхні еквіваленти	68	329
Зобов'язання та власний капітал	4 217	4 450
Зобов'язання	4 321	5 759
Кредиторська заборгованість	990	613
Боргові зобов'язання	2 630	3 033
Власний капітал	(106)	(1 310)

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	61,1%	(63,5%)
Рентабельність за EBITDA (%)	1,4%	(50,3%)
Чиста рентабельність (%)	(4,1%)	(69,6%)
Борг/власний капітал (%)	(2491,0%)	(231,6%)
Чистий борг/EBITDA (x)	31,4	nm
Рентабельність власного капіталу (%)	1141,3%	231,1%
Рентабельність активів (%)	(7,5%)	(42,8%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	4,3%	(80,5%)

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	158	158
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	13 221	11 205
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Електроважмаш»

www.spetm.com.ua

Загальна інформація

ДП завод «Електроважмаш» був заснований майже 70 років тому. За радянських часів «Електроважмаш» входив до складу ПАТ «Турбоатом» — провідного виробника енергетичних турбін. Основним напрямком діяльності заводу було виробництво електричного обладнання, отже згодом «Електроважмаш» став окремим підприємством. Завод виготовляє транспортне обладнання для шахт та залізниць (близько 60–70% доходів), а також турбо- та гідрогенератори (хоча існують обмеження на виробництво генераторів великої потужності) та електрообладнання постійного струму (до 30%). Обладнання виробництва «Електроважмаш» використовується більш ніж у 40 країнах по всьому світу. Після кризи 2008 р. «Електроважмаш» значно покращив фінансовий стан: чисті доходи від реалізації продукції у 2008 р. становили 0,1 млрд. грн., а у 2014 р. зросли до 1,8 млрд. грн.

Результати операційної діяльності

У 3 кварталі на заводі було виготовлено найпотужніший турбогенератор за всю історію заводу ТГВ-550-2МУЗ для Екібастузької ГРЕС-1 (Казахстан). Турбогенераторами виробництва ДП завод «Електроважмаш» укомплектовано 73% потужностей ТЕС України. На долю гідроенергетичного виробництва компанії припадає 78% встановленої потужності ГЕС України. «Електроважмаш» займається не лише виготовленням продукції, а й сервісним обслуговуванням та модернізацією.

Підприємство оцінює загальну суму замовлень на 2015 р. у 1,5 млрд. грн. або більше (девальвація гривні на початку 2015 р. полегшить досягнення цього показника у зв'язку зі збільшенням гривневої вартості експортного обладнання). Виробники енергетичного обладнання зазвичай мають довгий цикл виробництва (від 3 до 5 років); це означає, що «Електроважмаш» збереже свою присутність на ринках Росії/країн Митного союзу у середньостроковій перспективі. Підприємство має потенціал для виходу на ринки країн Середньої Азії, зокрема Казахстану, а також має потенційних замовників в Індії, Китаї та Латинській Америці. ЄС, натомість, поки що не розглядається підприємством серед ключових ринків збуту продукції. На внутрішньому ринку, у рамках програми заміщення імпорту, «Електроважмаш» продовжить й надалі постачати продукцію для українських електростанцій, зокрема для НАЕК «Енергоатом», а також для теплових електростанцій на сході країни, які постраждали внаслідок бойових дій.

Фінансові результати

Чистий дохід від реалізації продукції «Електроважмашу» за 9 місяців 2015 р. склав 1,2 млрд. грн., що на 19% менше за аналогічний показник минулого року. Оскільки значну частину доходів складає експорт, фінансовий результат підприємства у національній валюті не є релевантним. Така динаміка пов'язана із скороченням постачань до Росії та воєнним конфліктом на сході України. З вересня 2014 р. компанія скоротила робочий тиждень з 5 до 4 днів (хоча навіть за умов скороченого тижня збережено три робочих зміни на добу). Згідно звітності компанії за січень-вересень 2015 р. її чистий прибуток з 84 млн. грн. змінився на збиток у 53 млн. грн. На кінець вересня 2015 р. боргові зобов'язання підприємства склали 541 млн. грн., що на 200 млн. грн. більше ніж роком раніше. (зростання відбулося, головним чином, через переоцінку боргу в іноземній валюті).

Цілі реформи

- У зв'язку з наявними високими ризиками, щодо стабільного співробітництва із замовниками з Росії/країн Митного союзу, очікується, що «Електроважмаш» буде впроваджувати політику подальшої інтенсифікації продажів на світових ринках. Для досягнення цієї мети буде необхідне зосередження маркетингових зусиль для дослідження нових ринків збуту і це цілком можливо для підприємства, яке протягом останніх років оновило склад своєї команди спеціалістів і з маркетингу. Також важливим кроком має стати скорочення постачань базових матеріалів з Росії, у тому числі і за рахунок підвищення локалізації виробництва в Україні.
- Заводу «Електроважмаш» слід розширити перелік надаваних послуг та зайняти нові ринкові ніші, такі як діагностика, шеф монтаж/монтаж і поточне обслуговування обладнання тощо.
- Необхідно розробити довгострокову програму розвитку, мета якої — збереження конкурентоспроможності підприємства на регіональному/ світовому рівні, незалежно від відносин із Росією, з подальшим узгодженням технічних стандартів «Електроважмашу» відповідно до європейських, у рамках поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 527	1 232
Собівартість реалізованої продукції	1 232	1 015
Валовий прибуток/(збиток)	295	217
ЕБИТДА	165	31
Амортизація	37	43
Операційний прибуток/(збиток)	127	(12)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(23)	(41)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	104	(53)
Податок на прибуток	21	0
Чистий прибуток/(збиток)	84	(53)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 355	1 542
Необоротні активи	362	355
Основні засоби	271	274
Оборотні активи	993	1 187
Дебіторська заборгованість	326	473
Грошові кошти та їхні еквіваленти	187	99
Зобов'язання та власний капітал	1 355	1 542
Зобов'язання	857	1 160
Кредиторська заборгованість	490	601
Боргові зобов'язання	341	541
Власний капітал	498	382

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	1,5%	(19,3%)
Рентабельність за ЕБИТДА (%)	10,8%	2,6%
Чиста рентабельність (%)	5,5%	(4,3%)
Борг/власний капітал (%)	68,4%	141,9%
Чистий борг/ЕБИТДА (x)	0,9	14,1
Рентабельність власного капіталу (%)	23,4%	(17,5%)
Рентабельність активів (%)	7,8%	(4,8%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	20,2%	(1,7%)

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	6 471	5 891
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 154	3 584
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП НАЕК «Енергоатом»

www.atom.com.ua

Загальна інформація

ДП НАЕК «Енергоатом» – державне підприємство, до складу якого входять чотири українські атомні електростанції з загальною потужністю 13,8 ГВт (25% загальної потужності виробництва електроенергії в Україні) та на яке припадає майже половина обсягу виробництва електроенергії в Україні. 13 із 15 атомних установок із виробництва електроенергії ДП «Енергоатом» – установки російського виробництва ВВЕР-1000, ще дві – ВВЕР-440. До складу підприємства також входить Ташлицька гідроакмулююча електростанція, загальна потужність якої складає 302 МВт (планується підвищення до 900 МВт). Тарифи на електроенергію, вироблену «Енергоатомом», залишаються найнижчими в Україні. Це пояснюється тим, що поточні тарифи все ще не враховують вартість переробки та захоронення відходів ядерного палива та витрат на виведення ядерних реакторів з експлуатації.

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 року «Енергоатом» виробило 64,4 млрд. кВт-год. Це 55,5% загального виробництва електроенергії в Україні. За 9 місяців 2015 р. вироблено електроенергії на 0,4 млрд. кВт-год більше, ніж за 9 місяців 2014 р. (64,0 млрд. кВт-год). У ДП «НАЕК» «Енергоатом» за звітний період в експлуатації знаходилося 15 енергоблоків АЕС встановленою потужністю 13 835 МВт; 2 гідроагрегати ТГАЕС встановленою потужністю 302 МВт; 2 гідроагрегати АЛГЕС встановленою потужністю 11,5 МВт.

Фінансові результати

Зростання тарифу на електроенергію вироблену «Енергоатомом» дозволило компанії збільшити чистий дохід за 9 місяців 2015 р. на 42% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 23,5 млрд. грн., що, в свою чергу, призвело до зростання показника ЕБІТДА більш ніж у 2 рази до 10,5 млрд. грн., що відповідає рентабельності за ЕБІТДА у 44,5%, що на 15,3 відсоткових пункти вище за показник за 9 місяців 2014 р. Чистий прибуток компанії також збільшився до 1,3 млрд. грн. на кінець січня 2015 р. з чистого збитку в 3,8 млрд. грн. за аналогічний період 2014 р. За 9 місяців 2015 р. показник борг/власний капітал зріс на 1,2 відсоткових пункти порівняно з аналогічним періодом минулого року до 5,2%, в той час як чистий борг/ЕБІТДА знизився з 1,3х до 0,8х.

Цілі реформи

- Чинні тарифи на електроенергію є економічно недоцільними та мають бути скореговані з урахуванням загального обсягу витрат, пов'язаних із циклом експлуатації ядерного палива, а також витрат на виведення з експлуатації або подовження терміну експлуатації ядерних реакторів.
- Підприємство залежить від поставок ядерного палива та обладнання з Росії, тобто підпадає під вплив політичних ризиків. Незважаючи на те, що «Енергоатом» розпочинав співпрацю з Westinghouse з метою збільшення обсягу поставок паливних елементів, їхня частка незначна, необхідно надалі диверсифікувати поставки палива.
- Оскільки Запорізька, Рівненська та Хмельницька атомні електростанції стикаються з технічними обмеженнями передачі електроенергії, їхні потужності не використовуються в повній мірі. Будівництво нових ліній електропередач дозволить збільшити потужність на 1,8 ГВт.
- Будівництво сховища із сухими контейнерами для відпрацьованого ядерного палива на Чорнобильській атомній електростанції дозволило би розмістити у ньому відходи з трьох атомних електростанцій.
- Подібно до «Укргідроенерго», «Енергоатом» закуповує електроенергію у ДП «Енергоринок» для своєї гідроакмулюючої електростанції за ціною 408 грн./МВт-год, а продає електроенергію, яку виробляє ця станція за 278 грн./МВт-год, таким чином переплачуючи 132 млн. грн. за власну електроенергію. Необхідно оптимізувати використання власної електроенергії.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	16 553	23 494
Собівартість реалізованої продукції	16 284	17 994
Валовий прибуток/(збиток)	269	5 500
ЕБІТДА	4 830	10 456
Амортизація	6 299	6 230
Операційний прибуток/(збиток)	(1 469)	4 225
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(597)	(915)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(3 806)	1 301
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(3 806)	1 301

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	199,561	202,347
Необоротні активи	178,646	173,254
Основні засоби	172,651	166,209
Оборотні активи	20,915	28,963
Дебіторська заборгованість	8,980	13,295
Грошові кошти та їхні еквіваленти	251	207
Зобов'язання та власний капітал	199,561	202,347
Зобов'язання	37,156	46,624
Кредиторська заборгованість	3,308	9,118
Боргові зобов'язання	6,450	8,144
Власний капітал	162,405	155,723

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	31.6%	41.9%
Рентабельність за ЕБІТДА (%)	29.2%	44.5%
Чиста рентабельність (%)	(23.0%)	5.5%
Борг/власний капітал (%)	4.0%	5.2%
Чистий борг/ЕБІТДА (x)	1.3	0.8
Рентабельність власного капіталу (%)	(3.1%)	1.1%
Рентабельність активів (%)	(2.5%)	0.9%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	(1.2%)	3.4%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	34 508	34 311
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	9 407	9 649
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Іллічівський морський торговельний порт»

www.ilport.com.ua

Загальна інформація

ДП «Іллічівський морський торговельний порт» є одним з найбільших портів України. Він розташований на північно-західному узбережжі Чорного моря у Сухому лимані, у 19 км на південний захід від Одеси. Довжина причальної лінії складає близько 6 км. Довжина підхідного каналу порту сягає 1,4 км, ширина – 160 м, глибина – 17 м. Порт здатний приймати судна з осадкою до 13 м та довжиною до 275 м (в окремих випадках – до 300 м). Загальна площа складів відкритого типу становить 575 тис. кв. м, площа критих складів дорівнює 27 тис. кв. м. Потужності порту дозволяють обробляти більш ніж 32 млн. т вантажів на рік. Основна спеціалізація порту – вантажно-розвантажувальні роботи та зберігання руди, сірки, зернових, контейнерів, а також зберігання та транспортна обробка рідкої рослинної олії. Загальна складська потужність терміналу для зберігання зерна дорівнює 4 млн. т, сховища руди – 3 млн. т, сірки – 2 млн. т. Також порт має паливний термінал для перевантаження та зберігання нафтопродуктів (дизельне паливо, бензин, мазут та сира нафта) та комплекс для зберігання зріджених газів.

Результати операційної діяльності

Враховуючи те, що порти Севастополя, Євпаторії та Керчі у Криму наразі поза зоною контролю України, частина їхнього вантажообігу була спрямована до Іллічівського морського торговельного порту. В результаті Іллічівський порт вимушено зайняв монополіну позицію в області та навіть на рівні країни в обробці вантажів, які прибувають суднами з безкрановим завантаженням (комплекс обслуговування суден із безкрановим завантаженням Іллічівського порту є одним із найбільших у Чорноморському регіоні). За 9 місяців 2015 р. Іллічівський морський торговельний порт здійснив переробку 10,9 млн. т вантажу, що на 409,6 тис. т нижче, ніж за аналогічний період 2014 р. Найбільше у порті біло оброблено суховантажних сипучих вантажів, а саме – руди.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. Іллічівський порт збільшив чистий дохід у 2,4 рази порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 1,2 млрд. грн. та відзвітував про збільшення чистого прибутку більш ніж у 9 разів порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 442 млн. грн. Рентабельність за ЕВІТДА у січні-вересні 2015 р. склала 42% (+14 відсоткових пунктів порівняно з аналогічним періодом минулого року).

Цілі реформи

- Залучення додаткових вантажних потоків та розширення переліку вантажів.
- Оптимізація чисельності персоналу з метою підвищення ефективності операцій і зниження обсягу витрат до економічно обґрунтованого рівня.
- Залучення приватних інвесторів із метою реалізації спільних проектів.
- Проведення днопоглиблювальних робіт для створення можливості прийому великих суден (наприклад, класу «кейпсайз»). Це зумовлено тим, що власники вантажів, намагаючись оптимізувати свої витрати, надають перевагу суднам із великою вантажопідйомністю.
- Залучення інвестицій у нові об'єкти та обладнання, використання енергозберіжних технологій.
- Посилення функції маркетингу та покращення якості обслуговування клієнтів.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	503	1 204
Собівартість реалізованої продукції	466	693
Валовий прибуток/(збиток)	38	511
ЕВІТДА	141	506
Амортизація	88	82
Операційний прибуток/(збиток)	53	423
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(0)	17
Прибуток/(збиток) до оподаткування	50	442
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	50	442

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 909	2 342
Необоротні активи	1 450	1 456
Основні засоби	1 405	1 369
Оборотні активи	459	886
Дебіторська заборгованість	214	336
Грошові кошти та їхні еквіваленти	144	476
Зобов'язання та власний капітал	1 909	2 342
Зобов'язання	179	288
Кредиторська заборгованість	102	0
Боргові зобов'язання	55	40
Власний капітал	1 730	2 054

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(2,8%)	139,2%
Рентабельність за ЕВІТДА (%)	28,0%	42,0%
Чиста рентабельність (%)	9,9%	36,7%
Борг/власний капітал (%)	3,2%	2,0%
Чистий борг/ЕВІТДА (x)	(0,6)	(0,9)
Рентабельність власного капіталу (%)	3,8%	30,1%
Рентабельність активів (%)	3,5%	27,1%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	3,9%	27,0%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	4 090	3 998
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 424	6 935
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Харківське державне авіаційне виробниче підприємство»

www.ksamc.com

Загальна інформація

ДП «Харківське державне авіаційне виробниче підприємство» (ХДАВП) у червні 2015 р. разом з Заводом 410 цивільної авіації було передано до державного концерну «Укроборонпром», що разом з передачею до цього органу управління ДП «Антонов» кількома місяцями раніше завершило консолідацію ключових авіаційних активів країни. ХДАВП є одним із найстаріших виробників літаків в Україні - історія роботи підприємства сягає майже 90 років. ХДАВП має 4 дочірні компанії (розташовані у м. Харків та сусідніх містах), які виконують повний цикл виробництва та технічного обслуговування літаків. Нещодавно підприємство брало участь у проекті з будівництва ближньоміагістрального пасажирського літака Ан-140-100 та багатоцільового літака Ан-74, а також у виробництві компонентів та запчастин для літаків Ан-140, Ан-148 та Л-410.

Результати операційної діяльності

Починаючи з 2009 р., ХДАВП збудувало лише сім літаків, з них три у 2009 р., по одному у 2010 – 2013 р., та жодного у 2014 р. Такі обсяги виробництва набагато нижчі за проектну потужність підприємства, що складає 24 літаки на рік. Негативний вплив на діяльність підприємства також був зумовлений зростаючим дефіцитом ліквідності на фоні зменшення державної підтримки. Заборона експорту літаків в Росію ще сильніше погіршила операційні показники підприємства. Але враховуючи те, що «Антонов» нещодавно оголосив про завершення випробувань нового вантажного літака Ан-178 (попит на який може скласти 200 одиниць до 2032 р.), перспективи щодо обсягів виробництва ХДАВП можуть дещо поліпшитися.

Фінансові результати

За перші 9 місяців 2015 р. чистий дохід від реалізації товарів та послуг зменшився на 89% порівняно з аналогічним періодом 2014 р. та склав 35 млн. грн., тоді як собівартість знизилася лише на 75% у гривневому еквіваленті. В результаті валовий збиток підприємства склав 28 млн. грн. (порівняно з валовим прибутком 55 млн. грн. за 9 місяців 2014 р.). Як наслідок, чисті збитки за період виростили до 290 млн. грн. (9 місяців 2014 р. – 260 млн. грн.). Сукупні боргові зобов'язання підприємства за рік зросли на 498 млн. грн. до 3,5 млрд. грн. (+16,8%), але структура їх змінилась. Так боргові зобов'язання компанії значно скоротилися (з 1,9 млрд. грн. до 311 млн. грн.). Тим часом інші поточні зобов'язання зросли до 2,5 млрд. грн. з 0,6 млрд. грн. станом на 30 вересня 2014 р. в тому числі за рахунок залучення гарантованих державою облігацій на 1,2 млрд. грн.

Для довідки: у жовтні 2014 р. ХДАВП оголосило дефолт по облігаціям номіналом 440 млн. грн.

Цілі реформи

- ХДАВП негайно потребує нової стратегічної програми розвитку.
- Також слід приділити увагу реструктуризації боргу, оскільки підприємство має гарантовані державою облігації на 1,2 млрд. грн., строк погашення яких настав у 2015 р.; разом з цим підприємство має заборгованість зі сплати податків та кредиторську заборгованість.
- Слід провести оптимізацію структури управління, а також прив'язати винагороду керівників до результатів діяльності підприємства.
- Для підвищення ефективності, збільшення використання виробничих потужностей і покращення стандартів якості слід здійснити капітальні інвестиції.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	309	35
Собівартість реалізованої продукції	254	63
Валовий прибуток/(збиток)	55	(28)
ЕБІТДА	(56)	(111)
Амортизація	31	30
Операційний прибуток/(збиток)	(87)	(141)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(134)	(119)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(260)	(290)
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(260)	(290)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	2 255	2 334
Необоротні активи	1 062	1 022
Основні засоби	230	198
Оборотні активи	1 193	1 311
Дебіторська заборгованість	171	150
Грошові кошти та їхні еквіваленти	5	19
Зобов'язання та власний капітал	2 255	2 334
Зобов'язання	2 966	3 464
Кредиторська заборгованість	448	623
Боргові зобов'язання	1 884	311
Власний капітал	(710)	(1 130)

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	7,7%	(88,7%)
Рентабельність за ЕБІТДА (%)	(18,2%)	(317,7%)
Чиста рентабельність (%)	(84,0%)	(833,2%)
Борг/власний капітал (%)	(265,2%)	(27,5%)
Чистий борг/ЕБІТДА (x)	nm	nm
Рентабельність власного капіталу (%)	55,7%	37,4%
Рентабельність активів (%)	(15,1%)	(16,5%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	(9,9%)	22,9%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	3 852	3 543
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	2 791	2 443
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ВАТ «Харківобленерго»

www.oblenergo.kharkov.ua

Загальна інформація

ВАТ «Харківобленерго» є одним з найбільших дистриб'юторів електроенергії в Україні. Це підприємство обслуговує Харківську область, яка відрізняється високим рівнем індустріалізації (площа: 31,4 тис. кв. км; населення: 2,8 млн. чол.). Компанія володіє 47 273 км ліній електромережі з номінальною потужністю трансформаторів у 8 162 МВА. Обленерго має добре диверсифіковану базу клієнтів, що включає 1,2 млн. домогосподарств та 3 тис. промислових споживачів (головним чином машинобудівні підприємства). На ці дві групи споживачів припадає відповідно 40% та 23% продажів електроенергії компанії, на комерційних споживачів - 18%, а на муніципальні підприємства - 3%. Найбільшими споживачами компанії є водоканали та тепломережі, «Харківський метрополітен», заводи з виробництва енергетичного обладнання «Турбоатом» та «Електроважмаш». Держава володіє 65% акцій «Харківобленерго».

Результати операційної діяльності

У січні-вересні 2015р. обсяги постачання електроенергії споживачам «Харківобленерго» незначно знизились до 3,9 млрд. ГВт-год, за аналогічний період 2014р. цей показник становив 4 млрд. ГВт-год. Споживачі заборгували підприємству 903,4 млн. грн., в той час як борг на кінець грудня 2014 р. становив 694,3 млн. грн. На кінець 2015 року компанія запланувала капітальні ремонти вузлових пунктів та повітряних ліній електромережі.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід від реалізації «Харківобленерго» зменшився на 16% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 2,3 млрд. грн. Показник EBITDA зменшився на 6% до 248 млн. грн. в порівнянні з січнем-вереснем 2014 р. А чистий прибуток зріс на 43% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 139 млн. грн. Компанія не має банківських кредитів.

Цілі реформи

- З точки зору встановлення тарифів, слід поступово переходити від діючого методу «витрати плюс фіксований прибуток» до тарифів, які були б прив'язані до результатів діяльності підприємства і залежали від якості постачання електроенергії та обсягів інвестованого капіталу.
- До тарифів на передачу електроенергії для компанії також потрібно включати справедливий інвестиційну складову, щоб фінансувати, окрім поточної діяльності, також модернізацію застарілих підстанцій, трансформаторів і ліній електропередачі (їхній середній коефіцієнт зносу становить 60%).
- Компанія має розділити сегменти бізнесу з передачі та постачання електроенергії, щоб запобігти конфліктам інтересів між компанією-дистриб'ютором та її незалежними постачальниками.
- Слід зробити подальші інвестиції у зменшення втрат потужності в електромережах, щоб наблизити цей показник до середнього у ЄС – 7%.
- Приватизація. Залучення приватного інвестора допоможе компанії вирішити проблеми фінансування, модернізувати свої виробничі потужності, збільшити ефективність та покращити систему корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 747	2 311
Собівартість реалізованої продукції	2 639	2 163
Валовий прибуток/(збиток)	108	148
EBITDA	264	248
Амортизація	171	110
Операційний прибуток/(збиток)	93	138
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(1)	(1)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	97	139
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	97	139

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	2 749	2 924
Необоротні активи	2 061	1 974
Основні засоби	1 996	1 869
Оборотні активи	688	950
Дебіторська заборгованість	530	709
Грошові кошти та їхні еквіваленти	94	178
Зобов'язання та власний капітал	2 749	2 924
Зобов'язання	387	543
Кредиторська заборгованість	346	449
Боргові зобов'язання	3	2
Власний капітал	2 362	2 381

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	5,0%	(15,9%)
Рентабельність за EBITDA (%)	9,6%	10,7%
Чиста рентабельність (%)	3,5%	6,0%
Борг/власний капітал (%)	0,1%	0,1%
Чистий борг/EBITDA (x)	(0,3)	(0,7)
Рентаб. власн. кап. (%)	5,9%	8,0%
Рентабельність активів (%)	5,1%	6,7%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	5,2%	7,7%

Операційні показники	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Обсяг продажу електроенергії (ГВт-год)	4 000	3 892

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	7 086	6 871
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 440	4 642
Частка держави (%)	65%	65%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Хмельницькобленерго»

www.hoe.com.ua

Загальна інформація

ПАТ «Хмельницькобленерго» є дистриб'ютором електроенергії середнього розміру у Хмельницькій області (площа: 21 тис. кв. км; населення: 1,4 млн. чол.). Компанія володіє 35 123 км ліній електромережі низької напруги з номінальною потужністю трансформаторів у 3 127 МВА. Компанія має диверсифіковану базу клієнтів, що включає 550 000 побутових споживачів електроенергії, 19 500 комерційних та промислових споживачів, головним чином, сільськогосподарські підприємства. На домогосподарства припадає 42% обсягу реалізації електроенергії «Хмельницькобленерго», далі йдуть промислові (14%) та комерційні (11%) споживачі. Незалежні постачальники електроенергії забезпечують 18% загального обсягу реалізації електроенергії в зоні обслуговування «Хмельницькобленерго», найбільшим із них є дочірнє підприємство державної залізничної монополії «Укрзалізниця». Держава володіє 70% акціонерного капіталу «Хмельницькобленерго».

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 р. Хмельницькобленерго незначно знизило обсяг поставки товарної електроенергії клієнтам. У цьому періоді вказаний показник знизився до 1,2 млрд. ГВт·год, що на 5% менше, ніж за аналогічний період 2014 р. – 1,3 млрд. ГВт·год. Заборгованість перед компанією становить 51,3 млн. грн. Вплив економічного спаду на роботу «Хмельницькобленерго» був незначним через відносно низьку долю великих промислових споживачів у регіоні.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. «Хмельницькобленерго» зменшило чистий дохід від реалізації на 16,4% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 638 млн. грн. Показник EBITDA зріс на 8% до 92 млн. грн., а чистий прибуток збільшився в 2 рази, до 50 млн. грн. Показник рентабельності за EBITDA та чиста рентабельність склали, відповідно, 14,5% (+3,3 відсоткового пункту до відповідного періоду минулого року) та 7,8% (+4,6 відсоткового пункту). В січні-вересні 2015 р. показники рентабельності власного та застосованого капіталу (у річному вираженні) становили, відповідно, 8,9% та 10,0%, що перевищує показники за 2014 р. на 4,4 та 4,5 відсоткові пункти відповідно.

Цілі реформи

- З точки зору встановлення тарифів, слід поступово переходити від діючого методу «витрати плюс фіксований прибуток» до тарифів, які були б прив'язані до результатів діяльності підприємства і залежали від якості постачання електроенергії та обсягів інвестованого капіталу.
- До тарифів на передачу електроенергії для компанії також потрібно включати справедливую інвестиційну складову, щоб фінансувати, окрім поточної діяльності, також модернізацію застарілих підстанцій, трансформаторів і ліній електропередач (їхній середній коефіцієнт зносу становить 60%).
- Компанія має розділити сегменти бізнесу з передачі та постачання електроенергії, щоб запобігти конфліктам інтересів між компанією-дистриб'ютором та її незалежними постачальниками.
- Слід зробити подальші інвестиції у зменшення втрат потужності в електромережах, щоб наблизити цей показник до середнього у ЄС – 7%.
- Компанія має спростити процес під'єднання нових споживачів до електромережі.
- Приватизація. Залучення приватного інвестора допоможе компанії вирішити проблеми фінансування, модернізувати свої виробничі потужності, збільшити ефективність та покращити систему корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	763	638
Собівартість реалізованої продукції	709	563
Валовий прибуток/(збиток)	53	74
EBITDA	85	92
Амортизація	56	35
Операційний прибуток/(збиток)	30	57
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(2)	5
Прибуток/(збиток) до оподаткування	30	62
Податок на прибуток	6	12
Чистий прибуток/(збиток)	24	50

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	880	943
Необоротні активи	776	752
Основні засоби	775	750
Оборотні активи	103	191
Дебіторська заборгованість	56	73
Грошові кошти та їхні еквіваленти	25	86
Зобов'язання та власний капітал	880	943
Зобов'язання	158	187
Кредиторська заборгованість	88	0
Боргові зобов'язання	2	1
Власний капітал	722	757

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	6,7%	(16,4%)
Рентабельність за EBITDA (%)	11,2%	14,5%
Чиста рентабельність (%)	3,2%	7,8%
Борг/власний капітал (%)	0,3%	0,1%
Чистий борг/EBITDA (x)	(0,3)	(0,9)
Рентабельність власного капіталу (%)	4,5%	8,9%
Рентабельність активів (%)	3,6%	7,3%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	5,5%	10,0%

Операційні показники	6 міс. 2014	6 міс. 2015
Обсяг продажу електроенергії (ГВт·год)	876	864
Приріст (% до відповідного періоду минулого року)	(0,5%)	(1,4%)

Дані про компанію	6 міс. 2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	3 559	3 560
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 245	4 600
Частка держави (%)	70%	70%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП Міжнародний аеропорт «Бориспіль»

Загальна інформація

Міжнародний аеропорт «Бориспіль» є найбільшим аеропортом в Україні. У 2014 р. на нього припадало 51% усіх авіарейсів в Україні. Аеропорт має дві злітно-посадкові смуги, які повністю відповідають міжнародним стандартам та можуть приймати повітряні судна всіх типів. Він має п'ять терміналів (включаючи три пасажирські термінали), але наразі використовується тільки один (термінал D); його коефіцієнт середньої завантаженості становить 27%. Протягом останніх шести років у розвиток аеропорту було інвестовано близько 600 млн. дол. США, включаючи 429 млн. дол. США у термінал D, 96 млн. дол. США у реконструкцію терміналів В і F, а також пов'язаної інфраструктури, 33 млн. дол. США у будівництво автостоянки (що не завершено) та 38 млн. дол. США у інші проекти. Більшість проектів не призвели до збільшення доходів, оскільки вони не були закінчені або їхні результати не повністю використовувалися після завершення.

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 року було забезпечено зростання обсягів пасажирських перевезень на 5%, до рівня 5,6 млн. осіб. Найбільше зростання продемонстрував транзитний пасажиропотік, залучений до головного українського аеропорту авіакомпанією МАУ. Завдяки кардинальному покращенню фінансового стану підприємства за 9 місяців поточного року аеропорт вже повернув державним банкам та Міністерству фінансів 1,2 млрд. грн. кредитів, а також державі — податок на прибуток та дивіденди в розмірі 165,5 млн. грн. Тенденція до поступової стабілізації авіаперевезень через головний аеропорт країни підтверджується відкриттям нових рейсів авіаперевізниками. Так, протягом 2015 року були відкриті нові рейси з аеропорту «Бориспіль» до Риги, Мінська, Пекіна, Аліканте, Пальма-де-Мальорки, Амману, Кутаїсі, Запоріжжя (МАУ), сезонні рейси до Пули («Роза Вітрів») та Бургасу («Ютейр Україна»), відновлено авіасполучення з Ашхабадом авіакомпанією Turkmenistan Airlines та з Мальтою (Air Malta).

Фінансові результати

За результатами впровадження нової стратегії розвитку, за 9 місяців 2015 р. чистий прибуток Міжнародного аеропорту «Бориспіль» склав 467,3 млн. грн. За аналогічний період 2014 р. збиток підприємства становив 44,5 млн. грн. За 9 місяців 2015 р. чистий дохід аеропорту «Бориспіль» зріс на 56% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 1,9 млрд. грн. Показник EBITDA зріс майже вдвічі порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 1,5 млрд. грн., що відповідає рентабельності за EBITDA у 79,2% (+14,7 відсоткового пункту до показника за 9 місяців 2014 р.). З 2006 по 2014 роки аеропортом систематично залучались грошові кошти, що призвело до вкрай високого фінансового навантаження. З метою його зменшення у 2015 р. аеропорт «Бориспіль» розпочав активне погашення кредитів — це стало можливим завдяки поліпшенню фінансово-економічного стану підприємства цього року. Завдяки впровадженню нової стратегії розвитку головний аеропорт країни у 2015 р. вперше за 3 роки завершив 9 місяців з прибутком та забезпечив зростання пасажиропотоку. Позитивні результати роботи державного підприємства у поточному році заклали основу подальшої реалізації стратегії перетворення аеропорту «Бориспіль» на міжнародний вузловий аеропорт, як передбачено указом Президента України № 535/2015.

Цілі реформи

- Через сприятливе розташування аеропорт «Бориспіль» має потенціал для розвитку як важливий транспортний вузол Східної Європи. Цього можна досягти через більш ефективне управління самим аеропортом, а також завдяки збільшенню повітряних подорожей в Україні.
- Ключові завдання в короткостроковій перспективі включають: покращення управління аеропортом із метою збільшення пасажиропотоку та показників доходу на пасажирів від авіаперевезень і неавіаційної комерційної діяльності; більш ефективний лізинг комерційної площі, а також додаткові прибутки від реклами, автостоянок та інших додаткових послуг; оптимізацію персоналу.
- Головним пріоритетом у довгостроковій перспективі має стати підписання Угоди про єдиний авіаційний простір між Україною та ЄС. Залучення бюджетних перевізників також допоможе збільшити кількість рейсів і подолати низький коефіцієнт завантаженості аеропорту.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 212	1 889
Собівартість реалізованої продукції	680	702
Валовий прибуток/(збиток)	532	1 187
EBITDA	782	1 497
Амортизація	273	235
Операційний прибуток/ (збиток)	510	1 262
Чистий фінансовий дохід/ (збиток)	(222)	(316)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(44)	467
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(44)	467

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	9 429	9 387
Необоротні активи	8 015	7 769
Основні засоби	5 635	5 426
Оборотні активи	1 414	1 618
Дебіторська заборгованість	709	543
Грошові кошти та їхні еквіваленти	632	965
Зобов'язання та власний капітал	9 429	9 387
Зобов'язання	4 117	3 921
Кредиторська заборгованість	403	677
Боргові зобов'язання	2 458	2 141
Власний капітал	5 312	5 466

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	19,7%	55,9%
Рентабельність за EBITDA (%)	64,5%	79,2%
Чиста рентабельність (%)	(3,7%)	24,7%
Борг/власний капітал (%)	60,5%	50,4%
Чистий борг/EBITDA (x)	2,3	0,8
Рентабельність власного капіталу (%)	(1,1%)	11,6%
Рентабельність активів (%)	(0,6%)	6,6%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	8,0%	20,5%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	14 067	13 881
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	6 622	6 409
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

Міжнародний аеропорт «Львів» імені Данила Галицького

www.lwo.aero

Загальна інформація

Міжнародний аеропорт «Львів» імені Данила Галицького є найбільшим аеропортом у Західній Україні. У 2014 р. через цей аеропорт було виконано 7,7 тис. рейсів (-19% порівняно з минулим роком), в тому числі 5,6 тис. міжнародних рейсів. Наразі аеропорт надає послуги 18 авіалініям, маршрутна мережа яких складається із 32 напрямків (30 міжнародних та 2 внутрішніх). У 2014 р. аеропорт став єдиним аеропортом в Україні, що залучив нову авіакомпанію для виконання рейсів до Львова. У межах програми підготовки України до футбольного чемпіонату Євро-2012 у Львівському міжнародному аеропорті було збудовано новий термінал за рахунок інвестицій загальним обсягом 2,4 млрд. грн.

Результати операційної діяльності

Міжнародний аеропорт «Львів» в січні-вересні 2015 р. порівняно з аналогічним періодом 2014 р. скоротив пасажиропотік на 5% – з 469,4 тис. осіб до 446,7 тис. осіб. Пасажиропотік на міжнародних рейсах склав 351,8 тис. осіб, а на внутрішніх – 94,9 тис. Кількість міжнародних рейсів становила 4 192, а внутрішніх – 1 326. У квітні 2015 р. аеропорт долучився до випробувань Єдиного Неба Європи, приймаючи рейси з країн ЄС без обмежень. Це має покращити можливості аеропорту щодо залучення більшої кількості авіаліній, включаючи бюджетні авіалінії, тим самим збільшуючи кількість рейсів і пасажиропотік.

Фінансові результати

За січень-вересень 2015 р. чисті доходи аеропорту «Львів» зросли у гривневому еквіваленті на 44% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 130 млн. грн. Показник EBITDA за 9 місяців 2015 р. збільшився до 55 млн. грн., на 90% в порівнянні з аналогічним періодом 2014 р. Внаслідок цього показник рентабельності за EBITDA збільшився до 42,2%, тоді як у січні-вересні 2014 року він був на рівні 32,0%. Чистий прибуток аеропорту «Львів» за 9 місяців 2015 р. зріс майже у 2 рази, з 27 млн. грн. до 53 млн. грн., що призвело до збільшення чистої рентабельності до 40,6% (+10,6 відсоткового пункту порівняно з показником 2014 р.). Згідно із звітністю компанія майже не має боргу, оскільки більшість робіт із будівництва нового терміналу були профінансовані державною компанією спеціального призначення – ДП «Фінансування інфраструктурних проєктів».

Цілі реформ

- Міжнародний аеропорт «Львів» є єдиним головним регіональним аеропортом в Україні, що знаходиться у державній власності. Цей факт має сприяти співробітництву із приватними інвесторами в майбутньому.
- Аеропорт має докласти зусиль із залучення базового перевізника для обслуговування рейсів на 10–15 нових напрямках зі Львова, щоб забезпечити логістичну підтримку для іноземних туристів, що подорожують Західною Україною, та адаптуватися під потреби трудових мігрантів.
- З метою розкриття потенціалу аеропорту слід вирішити низку питань: зосередитися на покращенні операційних і фінансових показників компанії; збільшити долю доходів від неавіаційної діяльності шляхом більш ефективного використання комерційних площ аеропорту та за рахунок додаткових прибутків від допоміжних послуг.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	90	130
Собівартість реалізованої продукції	135	131
Валовий прибуток/(збиток)	(45)	(1)
EBITDA	29	55
Амортизація	80	63
Операційний прибуток/(збиток)	(51)	(8)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	27	53
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	27	53

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	2 154	2 112
Необоротні активи	2 101	2 021
Основні засоби	2 005	1 932
Оборотні активи	53	91
Дебіторська заборгованість	25	37
Грошові кошти та їхні еквіваленти	22	52
Зобов'язання та власний капітал	2 154	2 112
Зобов'язання	13	18
Кредиторська заборгованість	10	14
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	2 142	2 095

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	9,0%	44,2%
Рентабельність за EBITDA (%)	32,0%	42,2%
Чиста рентабельність (%)	30,0%	40,6%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/EBITDA (x)	(0,8)	(0,9)
Рентабельність власн. капіталу (%)	1,7%	3,3%
Рентабельність активів (%)	1,7%	3,3%
Рентабельність заст. капіталу (%)	(3,2%)	(0,5%)

Операційні показники	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Міжнародні рейси	4 452	4 192
Внутрішні рейси	1 592	1 326
Пасажирський потік (тис.)	469,4	446,7
вкл. міжнародн.	388,4	351,8
Вантажообіг (тис. т)	0,16	0,19
вкл. міжнародн.	0,14	0,17

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	852	869
Середньомісячна зар. плата (грн.)*	3 850	4 036
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Маріупольський морський торговельний порт»

Загальна інформація

Маріупольський морський торговельний порт розташований у північно-західній частині Таганрозької затоки Азовського моря, на відстані 23 км від входу до затоки. Цей порт є головними морськими воротами Донбасу та одним із чотирьох найбільших портів України (разом із портами Південний, Одеса та Іллічівськ). Територія порту Маріуполь складає 77,7 га, довжина причальних ліній становить 4,2 км, кількість причалів – 18. Порт Маріуполь може приймати судна довжиною до 250 метрів з осадкою до 8 метрів. Середня глибина підходів до порту дорівнює 8,6 м. Маріупольський морський торговельний порт надає великий діапазон порткових послуг, а також виконує перевалку вантажів із залізничного, автодорожного транспорту та річкових суден на морські судна. Порт забезпечує обслуговування усіх типів вантажів: силучих вантажів, контейнерів, важких і великогабаритних вантажів. На території порту розташований спеціальний термінал для транспортної обробки вугілля з обігом вантажу у 5 млн. т вугілля на рік. Контейнерний термінал у порту Маріуполь має загальну площу 34 000 кв. м з потужністю у 50 000 одиниць TEU (двадцятифутовий еквівалент) на рік. Портіві сховища включають: 11 800 кв. м закритих складів та 240 900 кв. м сховищ відкритого типу. Період навігації триває цілий рік, але в середньому протягом приблизно 35 днів на рік для навігації потрібно льодове проведення суден. Порт має залізничне, магістральне та річкове сполучення з більшістю країн СНД.

Результати операційної діяльності

Обсяг вантажообігу Маріупольського морського порту за січень-вересень 2015 р. становив 7,07 млн. т, що на 32,3% нижче за показник аналогічного періоду минулого року. Наливних вантажів (масло) за звітний період оброблено 54 тис. т (зниження на 40,8%). Потік сухих вантажів скоротився на 18,7% до 3,5 млн. т. Зокрема, перевалено: вугілля – 1,04 млн. т (-38,1%), руди – 2,065 млн. т (зростання в 7 разів), хлібних вантажів – 280 тис. т (-55,4%), у тому числі зерна – 201 тис. т (-48,4%). Слід зазначити значне зниження інтенсивності комерційної діяльності в порту після початку воєнного конфлікту на Донбасі. Транспортну інфраструктуру, що підходила до порту, було знищено внаслідок бойових дій, тому обсяг перевезень вугілля через порт скоротився через труднощі з організацією транспортного сполучення з розташованими в зоні конфлікту шахтами.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід Маріупольського морського порту зріс на 7% порівняно з аналогічним періодом попереднього року до 780 млн. грн. Показник EBITDA збільшився на 33% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 637 млн. грн. Рентабельність за EBITDA за 9 місяців 2015 р. збільшилась до 81,7% проти 65,9% за аналогічний період 2014 р. Чистий прибуток підприємства за 9 місяців 2015 р. зріс на 53% порівняно з аналогічним періодом попереднього року, до 421 млн. грн. Коефіцієнти рентабельності власного капіталу та рентабельності активів за січень-вересень 2015 р. склали відповідно 21,3% та 20,3%. Від'ємне значення показника чистого боргу до EBITDA збільшилося до 1,2х за 9 місяців 2015 р. завдяки збільшенню грошових коштів на кінець вересня 2015 р. до 786 млн. грн.

Цілі реформи

- Інвестиції у нові об'єкти та обладнання з метою розширення потужностей обробки вантажів.
- Залучення більшого обсягу приватного капіталу (наприклад, реалізація проектів на концесійній основі).
- Раціоналізація тарифної політики.
- Оптимізація маркетингу та обслуговування клієнтів.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	728	780
Собівартість реалізованої продукції	471	469
Валовий прибуток/(збиток)	258	312
EBITDA	480	637
Амортизація	100	95
Операційний прибуток/(збиток)	380	543
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	364	524
Податок на прибуток	89	(102)
Чистий прибуток/(збиток)	275	421

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	2 585	2 945
Необоротні активи	1 681	1 688
Основні засоби	1 603	1 619
Оборотні активи	904	1 257
Дебіторська заборгованість	161	265
Грошові кошти та їхні еквіваленти	563	786
Зобов'язання та власний капітал	2 585	2 945
Зобов'язання	143	249
Кредиторська заборгованість	67	148
Боргові зобов'язання	46	46
Власний капітал	2 442	2 696

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	6,9%	7,2%
Рентабельність за EBITDA (%)	65,9%	81,7%
Чиста рентабельність (%)	37,8%	54,0%
Борг/власний капітал (%)	1,9%	1,7%
Чистий борг/EBITDA (x)	(1,1)	(1,2)
Рентабельність власного капіталу (%)	15,3%	21,3%
Рентабельність активів (%)	14,8%	20,3%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	20,4%	26,4%

Дані про компанію	2014	9 міс. 2015
Кількість працівників	3 683	3 473
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 864	7 433
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Миколаївобленерго»

www.energy.mk.ua

Загальна інформація

ПАТ «Миколаївобленерго» є середнім за розміром дистрибутором електроенергії у Миколаївській області (площа: 24 598 кв. км; населення: 1,16 млн. чол.) на півдні України. Компанія володіє 25 тис. км повітряних ліній електропередачі та 1 463 км підземних кабельних ліній, а також 6 тис. підстанцій із трансформаторною потужністю 3 361 МВА. Обленерго обслуговує 476 тис. побутових споживачів та 16 тис. комерційних та промислових споживачів. Держава володіє 70% акцій «Миколаївобленерго».

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 р. Миколаївобленерго реалізувало 1,73 млрд. ГВт-год електроенергії, що на 9% менше, ніж в аналогічному періоді минулого року (1,9 млрд. ГВт-год). Разом з тим, борг за спожиту енергію становив 106,1 млн. грн.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. Миколаївобленерго збільшило чистий дохід на 40% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 1,5 млрд. грн. Показник EBITDA майже не змінився і становив 109 млн. грн. за 9 місяців 2015 р., а чистий прибуток зріс до 46 млн. грн. (43 млн. грн. за січень-вересень 2014 р.). Рентабельність за EBITDA впала порівняно з минулим роком до 7,3%, чиста рентабельність зменшилась до 3,0%. Через реструктуризовану заборгованість перед ДП «Енергоринок» показник чистого боргу до EBITDA склав 3,0х за 9 місяців 2015 р. За той же період показник рентабельності власного капіталу склав 15,8% (+0,5 відсоткового пункту порівняно з аналогічним періодом 2014 р.).

Цілі реформи

- З точки зору встановлення тарифів, слід поступово переходити від діючого методу «витрати плюс фіксований прибуток» до тарифів, які були б прив'язані до результатів діяльності підприємства і залежали від якості постачання електроенергії та обсягів інвестованого капіталу.
- До тарифів на передачу електроенергії для компанії також потрібно включати справедливую інвестиційну складову, щоб фінансувати, окрім поточної діяльності, також модернізацію застарілих підстанцій, трансформаторів і ліній електропередач (їхній середній коефіцієнт зносу становить 60%).
- Компанія має розділити сегменти бізнесу з передачі та постачання електроенергії, щоб запобігти конфліктам інтересів між компанією-дистрибутором та її незалежними постачальниками.
- Слід зробити подальші інвестиції у зменшення втрат потужності в електромережах, щоб наблизити цей показник до середнього у ЄС – 7%.
- Компанія має спростити процес під'єднання нових споживачів до електромережі.
- Приватизація. Залучення приватного інвестора допоможе компанії вирішити проблеми фінансування, модернізувати свої виробничі потужності, збільшити ефективність та покращити систему корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 076	1 507
Собівартість реалізованої продукції	986	1 405
Валовий прибуток/(збиток)	90	102
EBITDA	106	109
Амортизація	53	56
Операційний прибуток/ (збиток)	52	54
Чистий фінансовий дохід/ (збитки)	(0)	(4)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	53	50
Податок на прибуток	11	4
Чистий прибуток/(збиток)	43	46

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 038	1 138
Необоротні активи	870	897
Основні засоби	869	886
Оборотні активи	167	241
Дебіторська заборгованість	98	150
Грошові кошти та їхні еквіваленти	4	7
Зобов'язання та власний капітал	1 038	1 138
Зобов'язання	653	741
Кредиторська заборгованість	177	269
Боргові зобов'язання	355	340
Власний капітал	385	397

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	7,0%	40,0%
Рентабельність за EBITDA (%)	9,8%	7,3%
Чиста рентабельність (%)	4,0%	3,0%
Борг/власний капітал (%)	92,1%	85,6%
Чистий борг/EBITDA (x)	3,3	3,0
Рентабельність власного капіталу (%)	15,3%	15,8%
Рентабельність активів (%)	5,6%	5,6%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	9,4%	9,7%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	3 547	3 473
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 056	5 738
Частка держави (%)	70,0%	70,0%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

НАК «Нафтогаз України»

www.naftogaz.com

Загальна інформація

НАК «Нафтогаз України» є державним підприємством, що займається виробництвом, транспортуванням і постачанням нафти та природного газу. Компанія керує внутрішньою газотранспортною системою, до складу якої входять 39 800 км трубопроводів високого тиску та підземні газові резервуари-сховища загальною потужністю 32 млрд. куб. м. Газова транзитна система має номінальну потужність імпорту 288 млрд. куб. м та експортну потужність 179 млрд. куб. м, включаючи 140 млрд. куб. м до ЄС. «Укргазвидобування», дочірня компанія НАК «Нафтогаз України», щорічно видобуває 15 млрд. куб. м газу (75% від загального виробництва в Україні). Діяльність компанії жорстко регулюється, а реалізація газу населенню та підприємствам з теплопостачання здійснюється за ціною нижче ринкової. «Нафтогаз України» також має проблеми обумовлені поганою платіжною дисципліною споживачів та залишається компанією, яка сильно залежить від державної підтримки.

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 р. «Нафтогаз України» реалізував 15,8 млрд. куб. м. газу за середньою ціною газу як товару без ПДВ та цільової надбавки 2 709 грн. за 1 тис. куб. м. Традиційно більшу частку газу споживали населення та теплокомуненерго, які реалізують теплову енергію для населення (72%). Збільшення середніх тарифів, як для населення та теплокомуненерго, які реалізують теплову енергію для населення, так і для промисловості (на 64%) порівняно з минулим роком дозволили компанії отримати прибуток від реалізації газу 0,2 млрд. грн. (за 9 місяців 2014 р. компанія отримала збиток від реалізації газу 6,9 млрд. грн.). Об'єми газу, перекачаного до ЄС та у країни СНД, знизилися на 4% до 48,3 млрд. куб. м. З кінця червня 2015 р. завершився термін дії додаткової угоди між НАК «Нафтогаз України» та ВАТ «Газпром», отже «Нафтогаз» припинив закупівлю газу в російській компанії, але транспортування газу територією України для європейських клієнтів Газпрому продовжилось. З липня 2015 р. НАК «Нафтогаз України» з метою забезпечення ефективного та прозорого проведення закупівлі товарів і послуг вартістю не більше 100 тис. грн без ПДВ, долучилась до проведення електронних закупівель через державну систему ProZorro.

Фінансові результати

Відповідно до фінансової звітності «Нафтогаз України» як окремої юридичної особи, за 9 місяців 2015 р. компанія збільшила чистий дохід на 62% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 74,1 млрд. грн. Показник ЕВІТДА зріс до 10,1 млрд. грн., порівняно з від'ємним показником ЕВІТДА у 38,4 млрд. грн. за січень-вересень 2014 р. Відповідно, рентабельність за ЕВІТДА за 9 місяців 2015 р. зросла до 13,7% (після до від'ємного показника в 83,8% за січень-вересень 2014 р.). За 9 місяців 2015 р. «Нафтогаз» отримав прибуток у 0,2 млрд. грн. порівняно зі збитком 60,2 млрд. грн. за аналогічний період минулого року, за рахунок прибутку від транзиту газу, а також прибутку дочірніх компаній. Внаслідок цього показник чистої рентабельності підскачав до 0,3%, тоді як за 9 місяців 2014 р. він був від'ємним і складав -131,5%. При цьому компанії вдалося отримати 13,7 млрд. грн. валового прибутку від надання послуг з транспортування природного газу. Загальні активи «Нафтогазу України» за останні 12 місяців зросли більш ніж удвічі (на 257 млрд. грн. до 488 млрд. грн.). Це пояснюється переоцінкою основних засобів дочірніх підприємств (+224 млрд. грн.) та докапіталізацією компанії Урядом (+31,5 млрд. грн.).

Цілі реформи

- Головним пріоритетом є збільшення всіх дотаційних газових тарифів до економічно доцільного рівня (або принаймні до рівня відшкодування витрат). Поступове приведення тарифів до ринкового рівня дозволить збільшити інвестиції в бурові технології та стимулювати виробництво, а також зробить неможливими схеми незаконних арбітражних операцій, що існують завдяки значному розбігу цін для різних груп споживачів.
- Слід виконати модернізацію газотранспортної системи та побудувати нові з'єднувальні трубопроводи для забезпечення необмеженого потоку газу між Україною та ЄС, що призведе до зниження залежності від «Газпрому».
- Слід провести глибоке реформування організаційної структури «Нафтогаз України» згідно із Третім енергопакетом ЄС шляхом розділення підрозділів із виробництва, транзиту, зберігання та постачання газу.
- Компанія має сприяти створенню спільних підприємств з іноземними інвесторами для залучення інвестицій у модернізацію газотранспортної системи.
- Після збільшення цін на газ до ринкового рівня «Нафтогаз України» має розглянути можливість виходу на ринок акцій (ІРО) для своїх активів із виробництва газу.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	45 789	74 129
Собівартість реалізованої продукції	44 459	60 450
Валовий прибуток/(збиток)	1 330	13 679
ЕВІТДА	(38 389)	10 136
Амортизація	2 932	31
Операційний прибуток/(збиток)	(41 322)	10 105
Чистий фінансовий дохід/(збитки)	(6 199)	2 269
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(59 912)	234
Податок на прибуток	287	0
Чистий прибуток/(збиток)	(60 199)	234

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	231 294	487 929
Необоротні активи	59 294	378 654
Основні засоби	40 519	296
Оборотні активи	172 001	109 275
Дебіторська заборгованість	53 787	36 937
Грошові кошти та їхні еквіваленти	64 715	12 164
Зобов'язання та власний кап.	231 294	487 929
Зобов'язання	163 642	113 986
Кредиторська заборгованість	87 302	40 988
Боргові зобов'язання	49 580	58 213
Власний капітал	67 653	373 943

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(4,4%)	61,9%
Рентабельність за ЕВІТДА (%)	(83,8%)	13,7%
Чиста рентабельність (%)	(131,5%)	0,3%
Борг/власний капітал (%)	73,3%	15,6%
Чистий борг/ЕВІТДА (x)	nm	4,5
Рентабельність власн. кап. (%)	(103,8%)	0,1%
Рентабельність активів (%)	(34,2%)	0,1%
Рентабельність заст. Кап. (%)	(47,0%)	3,1%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	78 400	75 637
Середньомісячна з.п (грн.)*	6 622	6 409
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Одеський морський торговельний порт»

www.port.odessa.ua

Загальна інформація

Одеський морський торговельний порт є одним із найбільших портів на Чорному морі. Порт має один пасажирський та сім вантажних терміналів (для обробки як сипучих та наливних вантажів, так і контейнерів). Технічні потужності порту дозволяють здійснювати перевалку до 21 млн. т сухих та до 25 млн. т наливних вантажів щорічно. Контейнерні термінали можуть прийняти до 900 тис. одиниць TEU щорічно. Пасажирський термінал може приймати до п'яти пасажирських суден одночасно та обслуговувати до 4 млн. пасажирів щорічно. Одеський порт має найбільший у басейні Чорного моря зерновий термінал загальною потужністю 300 тис. т. Порт також має сховище відкритого типу (загальна площа 425 тис. кв. м) та склади (загальна площа 60 тис. кв. м). Транспортна інфраструктура порту має залізничне, автомобільне та річкове сполучення. Період навігації триває цілий рік, але в середньому протягом приблизно 30 днів на рік для навігації потрібно льодове проведення суден.

Результати операційної діяльності

В цілому вантажообіг порту за 9 місяців 2015 р. склав 19,0 млн. т, що на 1,3 млн. т, або на 7,5% вище результату за аналогічний період 2014 р. При цьому перевалка сухих вантажів виросла на 13,2%, а перевалка наливних знизилася на 16,4%. В адміністрації порту відзначають, що 2015 року домінуючими в структурі перевалки вантажів (без контейнерів) за обсягом обробки є хлібні, підсумкова цифра за січень-вересень – 6,0 млн. т, (+43% до аналогічного періоду минулого року) і прокат чорних металів – 4,7 млн. т у січні-вересні (+38,3% до січня-вересня 2014 р.). У вересні Одеський порт став однією з локацій для проведення українсько-американських навчань «Сі Бриз 2015». Кораблі-учасники навчань - флагман ВМС ЗСУ фрегат «Гетьман Сагайдачний» і ракетний есминець ВМС США «Дональд Кук».

Фінансові результати

За січень-вересень 2015 р. чистий дохід зріс майже у два рази порівняно з аналогічним періодом минулого року до 379 млн. грн. Враховуючи, що показник EBITDA знов перевищує чистий дохід від основної діяльності, рентабельність за EBITDA залишилася високою (103,9% за 9 місяців 2015 р. проти 103,1% за аналогічний період 2014 р.). Коефіцієнти рентабельності власного капіталу та рентабельності активів також мали позитивну динаміку та протягом 9 місяців 2015 р. збільшились, відповідно, на 14,4 відсоткового пункту та 13,9 відсоткового пункту (порівняно з січнем-вереснем 2014 р.).

Цілі реформи

- Інвестиції у нові об'єкти та обладнання з метою розширення потужностей обробки вантажів.
- Залучення більшого обсягу приватного капіталу (наприклад, реалізація проектів на концесійній основі).
- Раціоналізація тарифної політики.
- Оптимізація маркетингу та обслуговування клієнтів.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	194	379
Собівартість реалізованої продукції	99	138
Валовий прибуток/(збиток)	96	241
EBITDA	200	393
Амортизація	59	33
Операційний прибуток/(збиток)	142	360
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	3	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	142	361
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	142	361

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 862	2 132
Необоротні активи	1 483	1 383
Основні засоби	1 155	1 085
Оборотні активи	379	749
Дебіторська заборгованість	102	135
Грошові кошти та їхні еквіваленти	239	552
Зобов'язання та власний капітал	1 862	2 132
Зобов'язання	123	167
Кредиторська заборгованість	34	64
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	1 739	1 965

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(51,4%)	94,9%
Рентабельність за EBITDA (%)	103,1%	103,9%
Чиста рентабельність (%)	72,8%	95,3%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/EBITDA (x)	(1,2)	(1,4)
Рентабельність власного капіталу (%)	10,8%	25,2%
Рентабельність активів (%)	10,3%	24,2%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	10,9%	24,4%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	1 040	969
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	7 636	10 400
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Одеський припортовий завод»

www.opz.odessa.ua

Загальна інформація

ПАТ «Одеський припортовий завод» (ОПЗ) (м. Одеса), був заснований у 1974 р., 99,6% акціонерного капіталу заводу належать державі. Головними видами діяльності ОПЗ є виробництво та перевантаження нітрату амонію та карбаміду. Завод виробляє 17% нітрату амонію та 19% сечовини від загального обсягу виробництва в Україні. Експортні продажі складають 90% від реалізації заводом аміачної продукції власного виробництва. Завод розташований у кінцевій точці аміачного трубопроводу Тольятті-Горлівка-Одеса і виконує перевантаження великих об'ємів аміаку, що транспортується через трубопровід. Серед іншої продукції ОПЗ можна виділити рідкий азот, вуглекислий газ, рідкий кисень та сульфат натрію. Фінансові показники ОПЗ залежать від цін на природний газ: вартість газу складає 80% собівартості виробництва.

Результати операційної діяльності

Протягом 2013 р. ОПЗ здійснював закупівлю газу в компанії Ostchem Holding AG (підконтрольній Дмитру Фірташу) за більш вигідною порівняно з «Нафтогазом України» ціною. Починаючи з 2014 р. «Нафтогаз України» став єдиним постачальником газу, оскільки Ostchem Holding припинив закупівлі газу в «Газпрома». Після підвищення тарифів на газ для підприємств у 2014 р. ОПЗ розпочав імпорту газу з Угорщини через реверсні потужності. Нестабільність газових цін у 2014 р. призвела до скорочення виробництва продукції ОПЗ у 2 та 3 кварталі 2014 р., але до кінця року підприємство спромоглося відновити діяльність у повному обсязі завдяки зростанню цін на азотні добрива та отриманню кредиту у розмірі 5 млрд. грн. від «Ощадбанку» для закупівлі газу в НАК «Нафтогаз України». У першому півріччі 2015 р. ПАТ «Одеський припортовий завод» декілька разів припиняв транспортування аміаку. Причиною стала відсутність замовлень від ДП «Укрхімтрансаміак» через підвищення цін на транспортування. Одеський припортовий завод фактично готовий до пропонування численим потенційним іноземним інвесторам, яких на сьогодні налічується близько 20-ти.

Фінансові результати

За результатами діяльності у січні-вересні 2015 р. підприємство стало прибутковим з обсягом чистого прибутку у 205 млн. грн. у порівнянні зі збитком у 243 млн. грн. за аналогічний період попереднього року. Рентабельність за EBITDA має позитивне значення за 9 місяців 2015 р. і складає 6,9% після негативного значення 4,3% у 2014 р. Позитивну динаміку також мають показники рентабельності власного капіталу (позитивне значення 88,1% у січні-вересні 2015 р. проти негативного (61,6%) у 2014 р.) та рентабельності активів (позитивне значення 4,4% за 9 місяців 2015 р. проти негативного (10,6%) у 2014 р.).

Цілі реформи

- Проведення прозорої та конкурентної приватизації у 2016 році
- Диверсифікація постачань природного газу.
- Модернізація виробничого обладнання для використання альтернативних ресурсів (окрім газу) у процесі виробництва.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	4 179	8 577
Собівартість реалізованої продукції	4 263	7 256
Валовий прибуток/(збиток)	(84)	1 321
ЕБИТДА	(180)	593
Амортизація	69	72
Операційний прибуток/(збиток)	(249)	521
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	5	(317)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(243)	205
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(243)	205

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	3 345	3 568
Необоротні активи	1 718	1 698
Основні засоби	1 059	1 016
Оборотні активи	1 627	1 869
Дебіторська заборгованість	1 203	989
Грошові кошти та їхні еквіваленти	143	221
Зобов'язання та власний капітал	3 345	3 568
Зобов'язання	2 903	2 978
Кредиторська заборгованість	0	138
Боргові зобов'язання	2 895	2 430
Власний капітал	442	589

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	7,4%	105,2%
Рентабельність за EBITDA (%)	(4,3%)	6,9%
Чиста рентабельність (%)	(5,8%)	2,4%
Борг/власний капітал (%)	654,5%	412,4%
Чистий борг/EBITDA (x)	nm	3,7
Рентабельність власного капіталу (%)	(61,6%)	88,1%
Рентабельність активів (%)	(10,6%)	4,4%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	(7,4%)	17,3%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	3 786	3724
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	7 256	8 967
Частка держави (%)	99,6%	99,6%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Автомобільні дороги України»

www.adu.org.ua

Загальна інформація

ПАТ «Автомобільні дороги України» було засновано Кабінетом Міністрів України у 2002 р. Під керівництвом «Укравтодору» ця державна акціонерна компанія забезпечує будівництво та обслуговування доріг державного і місцевого значення. Компанія укладає контракти на будівництво доріг і виконання ремонтних робіт на замовлення «Укравтодору», фінансування відповідних робіт здійснюється з державного бюджету. Компанія «Автомобільні дороги України» також надає послуги приватним клієнтам, однак на цей напрям припадало лише 10% доходів компанії у 2014 р.

Компанія здійснює управління 33 дочірніми підприємствами у всіх областях України, включаючи два підприємства у Криму та два – у зоні воєнного конфлікту на сході. У власності дочірніх підприємств компанії «Автомобільні дороги України» є декілька кар'єрів для видобування будівельних матеріалів, заводи з виробництва бітумних матеріалів, а також різноманітне обладнання для будівництва та ремонту доріг.

Результати операційної діяльності

Головним замовником компанії є «Укравтодор», відповідно, доходи компанії залежать від фінансування програм з обслуговування доріг за рахунок коштів державного бюджету. У 2015 р. обсяг будівництва нових доріг в Україні був незначним, і компанія «Автомобільні дороги України» отримувала дохід головним чином за обслуговування та ремонт існуючої мережі доріг. Компанія здійснила ремонт 3,7 млн. кв. м дорожнього покриття. 10 липня Кабінет Міністрів постановив ліквідувати ДАК "Автомобільні дороги України". Ліквідаційна комісія вже розпочала свою роботу і наразі проводить інвентаризацію.

Однією з найбільших статей витрат компанії, як і раніше, є ремонт та обслуговування дорожньої техніки. Це обладнання є застарілим і потребує регулярної заміни запчастин. В частині фінансування оборотного капіталу, компанія «Автомобільні дороги України» залежить від своєчасних грошових надходжень із державного бюджету (які розподіляються «Укравтодором» згідно з контрактами на обслуговування доріг).

Фінансові результати

За січень-вересень 2015 р. чистий дохід компанії зріс на 0,4 млрд. грн. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. Показник чистого збитку скоротився майже в 3 рази – з 150 млн. грн. за 9 місяців 2014 р. до 47 млн. грн.

Станом на кінець вересня 2015 р. компанія «Автомобільні дороги України» мала значну кредиторську заборгованість на рівні приблизно 1,3 млрд. грн. та боргові зобов'язання у розмірі 46 млн. грн. Але обидва показники скоротились порівняно з аналогічним періодом 2014 р.: кредиторська заборгованість була 1,6 млрд. грн., а боргові зобов'язання – 75 млн. грн.

Цілі реформи

- Зміна наявної бізнес-моделі, що ґрунтується на роботі виключно з державними контрактами, та пошук можливостей більш вигідного співробітництва. Укладання контрактів із приватними замовниками, покращення внутрішніх механізмів контролю та проведення подальшої оптимізації витрат.
- Раціоналізація корпоративної структури та управління рухом грошових коштів серед дочірніх підприємств.
- Впровадження довгострокового планування та перехід від однорічних контрактів на будівництво/ремонт до довгострокових угод.
- Забезпечення ефективного використання власних потужностей для виробництва будівельних матеріалів або продаж частини таких потужностей.
- Розробка стратегії з модернізації дорожньої техніки та виробничих потужностей, що мають високий рівень зносу.
- Реформа дорожньої галузі, що наразі проводиться «Укравтодором», вплине на діяльність компанії «Автомобільні дороги України». Цю реформу спрямовано на передачу управління регіональними дорогами (майже 70% загальної мережі доріг в Україні) від «Укравтодору» до обласних державних органів влади. Логіка цієї реформи полягає в тому, що обласні органи влади зможуть більш ефективно здійснювати контроль за дорогами місцевого значення та краще керувати роботами з ремонту та обслуговування.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 319	1 732
Собівартість реалізованої продукції	1 349	1 723
Валовий прибуток/(збиток)	(31)	9
ЕБІТДА	(92)	5
Амортизація	57	79
Операційний прибуток/(збиток)	(149)	(74)
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(8)	(8)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(150)	(47)
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(150)	(47)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	3 062	3 107
Необоротні активи	1 574	1 655
Основні засоби	1 563	1 311
Оборотні активи	1 482	1 445
Дебіторська заборгованість	1 092	815
Грошові кошти та їхні еквіваленти	52	29
Зобов'язання та власний капітал	3 062	3 107
Зобов'язання	1 814	1 733
Кредиторська заборгованість	1 550	1 296
Боргові зобов'язання	75	46
Власний капітал	1 248	1 373

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(45,4%)	31,4%
Рентабельність за ЕБІТДА (%)	(7,0%)	0,3%
Чиста рентабельність (%)	(11,4%)	(2,7%)
Борг/власний капітал (%)	6,0%	3,4%
Чистий борг/ЕБІТДА (x)	nm	3,5
Рентабельність власного капіталу (%)	(15,4%)	(4,9%)
Рентабельність активів (%)	(6,5%)	(2,1%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	(15,1%)	(6,9%)

Дані про компанію	2014	9 міс. 2015
Кількість працівників	24 699	н/д
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	2 224	н/д
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України»

www.pzcu.gov.ua

Загальна інформація

ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» (ДПЗКУ) була заснована у 2010 р. як наступник державної компанії «Хліб України». ДПЗКУ є вертикально інтегрованим оператором зернового ринку з національною мережею зернових елеваторів (загальна потужність: 3,8 млн. т), двома портовими терміналами в Одесі та Миколаєві (загальна потужність перевалки: 2,4 млн. т) та зерновими переробними підприємствами із загальною потужністю 531 тис. т борошна, 31 тис. т круп та 163 тис. т комбікормів щорічно. ДПЗКУ закуповує зерно та насіння соняшника для експорту в місцевих сільгоспвиробників як на спотових, так і на форвардних умовах. У 2012 р. компанія отримала кредит на 15 років у розмірі 3,0 млрд. дол. США від Експортно-імпортного банку Китаю. Відсоткова ставка за цим кредитом із 5-річним пільговим періодом становить 6% річних. Потенційні проекти по цій угоді включають закупівлю китайських пестицидів, насіння та сільськогосподарського обладнання, а також експорт зернових до Китаю. Транш у розмірі 1,5 млрд. дол. США було витрачено на фінансування експорту зернових (головним чином кукурудзи) до Китаю.

Результати операційної діяльності

Станом на кінець червня 2015 р. загальний експорт кукурудзи з України становив 18,1 млн. т (липень 2014 р. – червень 2015 р.). Виходячи з того, що ДПЗКУ є ключовим експортером кукурудзи до Китаю, лівова частка даного обсягу була експортована саме ДПЗКУ. За результатами 2014/15 маркетингового року (липень 2014 р. – червень 2015 р.) загальний обсяг експорту кукурудзи до Китаю оцінюється у 3,2 млн. т. У 2015/16 маркетинговому році ДПЗКУ планує поставити до Китаю близько 2 млн. т кукурудзи. У 2014/15 маркетинговому році ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» експортувала близько 19 тис. т борошна.

Компанія продовжує нарощувати запаси та в рамках програми спотових закупівель придбала у сільгоспвиробників близько 545 тис. т зерна нового врожаю на суму понад 1,8 млрд. грн. у 2015/16 маркетинговому році. На лінійні елеватори та хлібоприймальні підприємства ДПЗКУ надійшло на зберігання 712,9 тис. т зернових та олійних культур, що на 24,8 тис. т. більше, ніж за відповідний період минулого маркетингового року.

Фінансові результати

Чисті доходи ДПЗКУ за січень-вересень 2015 р. склали 8,4 млрд. грн., що вдвічі вище відповідного показника за аналогічний період минулого року. Зростання відбулося завдяки збільшенню експорту зернових та нарощенню обсягів продукції переробки зерна (борошно та ін.). EBITDA становила 1,4 млрд. грн., що на 0,4 млрд. грн. вище, ніж за аналогічний період 2014 р., а рентабельність за EBITDA склала 16,7%. У той самий час чистий фінансовий результат за 9 місяців 2015 р. був від'ємним і склав 1,7 млрд. грн., що вдвічі гірше за фінансовий результат за аналогічний період 2014 р. (0,8 млрд. грн.).

Цілі реформи

- Необхідно завершити процес передачі активів від «Хліб України» до ДПЗКУ. ДПЗКУ має також визначити бажаний рівень вертикальної інтеграції (виключно зерновий трейдинг із відповідною інфраструктурою або переробка зернових на борошно).
- Компанія має переглянути умови кредитної угоди з Китаєм перед отриманням коштів другого траншу в розмірі 1,5 млрд. дол. США.
- Рівень зносу потужностей компанії для зберігання та перевалки складає 80%, що свідчить про термінову потребу в інвестиціях. Другий транш китайського кредиту в розмірі 1,5 млрд. дол. США можна використати для фінансування інвестицій у виробничі потужності для зберігання та перевалки.
- Девальвація гривні є головною перепоною для підписання нових форвардних контрактів між ДПЗКУ та місцевими сільгоспвиробниками (фактично, ДПЗКУ відмінило форвардні закупівлі у 2015 р. через великий ризик, пов'язаний з валютним курсом). Для зменшення ризиків, пов'язаних з коливаннями валютного курсу, необхідно зафіксувати ціни на зернові в доларах США або розробити механізми хеджування валютних ризиків.
- Прозорість операцій і нагляд із боку професійної наглядової ради є необхідними умовами для покращення корпоративного управління компанії та запобігання випадкам шахрайства.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	4 141	8 447
Собівартість реалізованої продукції	3 537	6 736
Валовий прибуток/(збиток)	604	1 711
EBITDA	1 040	1 413
Амортизація	46	43
Операційний прибуток/(збиток)	993	1 370
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(3)	(384)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(840)	(1 771)
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(840)	(1 771)

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	20 434	30 805
Необоротні активи	875	882
Основні засоби	717	689
Оборотні активи	19 559	29 923
Дебіторська заборгованість	3 661	4 426
Грошові кошти та їхні еквіваленти	13 854	22 882
Зобов'язання та власний капітал	20 434	30 805
Зобов'язання	20 250	33 155
Кредиторська заборгованість	169	281
Боргові зобов'язання	19 424	32 291
Власний капітал	184	(2 350)

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	153,1%	104,0%
Рентабельність за EBITDA (%)	25,1%	16,7%
Чиста рентабельність (%)	(20,3%)	(21,0%)
Борг/власний капітал (%)	10	(1
	529,9%	373,9%)
Чистий борг/EBITDA (x)	5,4	6,7
Рентабельність власного капіталу (%)	(257,9%)	141,5%
Рентабельність активів (%)	(6,6%)	(8,6%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	6,8%	6,1%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	5 231	5 270
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	3 467	3 387
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Сумихімпром»

www.sumykhimprom.com.ua

Загальна інформація

Історія компанії ПАТ «Сумихімпром» – виробника хімічної продукції – налічує більше 60 років. «Сумихімпром» – це ключове підприємство хімічної галузі України, що виробляє фосфатні мінеральні добрива (80% всіх виробничих потужностей в Україні). Основна продукція компанії – комплексні хімічні добрива (53% продажів) та діоксид титану (40% продажів). Внутрішній попит на добрива є сезонним. Обсяг експорту складає близько 58% від загальної суми чистих доходів компанії (30% хімічних добрив та 98% діоксиду титану експортується). Серед іншої продукції слід виділити неорганічні хімічні продукти з високою активністю, а саме сульфат алюмінію, сульфат заліза та сірчані кислоти. «Сумихімпром» є другим за розміром виробником діоксиду титану в Україні. Його доля на ринку комплексних добрив складає 35%. «Сумихімпром» виробляє близько 50 видів хімічної продукції, що використовуються в сільському господарстві, будівництві, лако-фарбовій, шкіряній і гумовій промисловості. Компанія розташована у північно-східній частині України та займає площу 226 га. Кількість штатних працівників «Сумихімпром» становить приблизно 4,4 тис. осіб, тому компанія є одним із найбільших роботодавців у Сумській області. «Сумихімпром» має в своїй структурі 11 головних виробничих підрозділів, 20 додаткових виробничих підрозділів та 7 соціальних об'єктів (наприклад, центр громадського харчування, базу відпочинку, спортивний клуб тощо).

Результати операційної діяльності

У 2011 р. було розпочато процедуру банкрутства компанії «Сумихімпром» через значну накопичену кредиторську заборгованість. Пізніше у 2012 р. держава розпочала процес реструктуризації підприємства та намагалась провести приватизацію 92,75% акцій компанії у 2013 р. Однак цей процес не було завершено. Хоча розробка плану реструктуризації ще триває, можна відзначити тільки незначне поліпшення фінансових та операційних показників «Сумихімпром». У січні 2015 р. на загальних зборах кредиторів ПАТ «Сумихімпром» було затверджено рішення про викуп боргів у кредиторів («VAB Банку», «Укресімбанку», «Райффайзен Банку Аваль»), які відмовилися погодити план оздоровлення підприємства. Цей факт дає можливість розпочати санацію підприємства. План санації передбачає збереження підприємства як цілісного майнового комплексу, збереження робочих місць, продовження виплати податків і зборів, нарощування виробництва продукції. План санації не передбачає участі зовнішнього інвестора, підприємство залишається у державній власності. Однією з основних проблем «Сумихімпром» можна назвати нестачу базової сировини для виробництва комплексних добрив в Україні. За січень-вересень 2015 р. зафіксовано падіння темпів виробництва майже по всім видам продукції. Загалом цей показник за 9 місяців 2015 р. склав -6%. Лише два продукти демонструють зростання обсягів виробництва: двоокис титану (+742 т) та сірчаноокислий алюміній (+1179 т). Коефіцієнт використання виробничих потужностей становив 56%. Обсяг товарної продукції у діючих цінах зріс порівняно з минулим роком у зв'язку із збільшенням цін, пов'язаних з ростом курсу валют у співвідношенні гривні і становив 1,9 млрд. грн. 7 жовтня 2015 р. Кабінет Міністрів України продовжив термін приватизації «Сумихімпром» до 31 липня 2016 р.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід «Сумихімпром» зріс на 42% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 2,0 млрд. грн. Компанія була збитковою у січні-вересні 2014 р., а у 2015 р., як на рівні EBITDA, так і на рівні чистого фінансового результату, стала прибутковою. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги зменшилась на 112 млн. грн. станом на кінець вересня 2015 р. в порівнянні з показником, зафіксованим роком раніше. Валовий прибуток збільшився у 5 разів до 326 млн. грн.

Цілі реформи

- Фіналізація та впровадження плану реструктуризації.
- Оптимізація структури витрат шляхом запровадження технологій збереження енергії/газу та диверсифікація постачання природного газу.
- Розробка програм реконструкції та модернізації. Підвищення прозорості тендерів із закупівель.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 408	1 996
Собівартість реалізованої продукції	1 342	1 670
Валовий прибуток/(збиток)	66	326
EBITDA	(19)	107
Амортизація	35	27
Операційний прибуток/ (збиток)	(53)	80
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(4)	(28)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(59)	52
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(59)	52

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 468	1 306
Необоротні активи	685	691
Основні засоби	631	643
Оборотні активи	783	615
Дебіторська заборгованість	293	181
Грошові кошти та їхні еквіваленти	37	12
Зобов'язання та власний капітал	1 468	1 306
Зобов'язання	2 217	2 043
Кредиторська заборгованість	763	113
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	(749)	(737)

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	18,8%	41,7%
Рентабельність за EBITDA (%)	(1,3%)	5,3%
Чиста рентабельність (%)	(4,2%)	2,6%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/EBITDA (x)	nm	(0,1)
Рентабельність власн. кап. (%)	10,8%	(9,1%)
Рентабельність активів (%)	(5,7%)	5,1%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	9,5%	(14,4%)

Дані про компанію	2014	9 міс. 2015
Кількість працівників	5 817	4 409
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 735	3 861
Частка держави (%)	75%	75%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Турбоатом»

www.turboatom.com.ua

Загальна інформація

ПАТ «Турбоатом» виробляє турбінне обладнання для теплових, атомних та гідроелектростанцій, забезпечуючи понад 10% потреби світового ринку в турбінах для атомних електростанцій, що робить підприємство четвертим за розміром виробником турбін у світі. В Україні турбінами підприємства укомплектовані 40% теплових електростанцій (ТЕС), 85% атомних електростанцій (АЕС) та 95% гідроелектростанцій (ГЕС). Виробничі потужності ПАТ «Турбоатом» дозволяють випускати щороку парові та гідравлічні турбіни загальною розрахунковою потужністю 8 млн. ГВт і 2 млн. ГВт відповідно. Підприємство постачає турбіни власного виробництва у 45 країн світу. З моменту свого заснування у 1935 р. виготовлено більше 165 турбін для 110 АЕС сумарною потужністю більше 65 млн. ГВт; 400 турбін для ТЕС (63 млн. ГВт); та 530 турбін для 115 ГЕС (39 млн. ГВт). Основними конкурентами підприємства є російські «Силлові машини», Siemens, Alstom, ABB та Shanghai Electric.

Результати операційної діяльності

ПАТ «Турбоатом» є експортно-орієнтованим підприємством. Питома вага експорту у загальному обсязі реалізації складає 65%. Підприємство реалізує турбіни та інше обладнання для атомних, теплових та гідроелектростанцій замовникам в Україні, Росії, Казахстані, Грузії, Таджикистані, Угорщині, Болгарії, Індії та Мексиці. За 9 місяців 2015 р. підприємство виготовило та відвантажило обладнання для атомних та теплових електростанцій для Екібастузької ДРЕС-1 (Казахстан), Рівненської АЕС (Україна), ВО «Енергомашпроект» (Україна), Південно-Української АЕС (Україна), ТЕС Аксу (Казахстан), Зміївської ТЕС, Трипільської ТЕС (Україна), Рефтинської ТЕС (Росія); обладнання для гідравлічних електростанцій: гідравлічні турбіни для Дністровської ГАЕС №3, Дніпро-ГЕС-2 №5 (Україна), Новосибірської ГЕС №3 (Росія); енергетичне обладнання для Кременчуцької ГЕС №9 (Україна), комплекти обладнання для модернізації ГЕС Інгури (Грузія); закладні частини для Кременчуцької ГЕС, Каховської ГЕС (Україна) та Новосибірської ГЕС (Росія). «Турбоатом» успішно конкурує з такими промисловими гігантами, як General Electric, Siemens, Alstom, BAT «Силлові машини», Andritz Hydro, Voith. Підприємство входить у десятку провідних турбобудівних фірм світу.

Фінансові результати

Дохід від реалізації продукції ПАТ «Турбоатом» за 9 місяців 2015 р. склав 2,1 млрд. грн., що на 35% більше порівняно з січнем-вереснем 2014 р. Чистий прибуток за 9 місяців 2015 р. склав 1,3 млрд. грн., що на 56,5% вище показника минулого року. Метою підприємства у 2015 р. є збільшення доходів від реалізації продукції на 20%. Станом на кінець вересня 2015 р. підприємство не мало боргових зобов'язань, залишки грошових коштів склали 1,9 млрд. грн., що робить ПАТ «Турбоатом» одним з небагатьох успішних українських держпідприємств. В технічне переозброєння та капітальний ремонт в першому півріччі 2015 року підприємство інвестувало 20,8 млн. грн., на утримання та розвиток соціальної сфери у ПАТ «Турбоатом» направило 5,8 млн. грн.

Цілі реформи

- У зв'язку з виникненням нових ризиків, що загрожують стабільності співробітництва із клієнтами з Росії/країн Митного союзу, «Турбоатом» має проводити подальшу диверсифікацію продажів на світовому ринку, для чого необхідне зосередження маркетингових зусиль. У цьому напрямку також важливо зменшити залежність від постачань базових матеріалів з Росії, у тому числі і за рахунок підвищення локалізації виробництва.
- Необхідно стимулювати місцеві електростанції (зокрема, «Енергоатом», державного оператора атомних електростанцій) розширювати співробітництво з ПАТ «Турбоатом» що сприятиме прискоренню імпортозаміщення.
- Необхідно розробити довгострокову програму розвитку ПАТ «Турбоатом», мета якої — збереження конкурентоспроможності підприємства на регіональному/ світовому рівні, незалежно від відносин з Росією, з можливим подальшим наближенням відповідних технічних стандартів до стандартів Європейського Союзу, у рамках Поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 537	2 077
Собівартість реалізованої продукції	994	946
Валовий прибуток/(збиток)	544	1 131
ЕБИТДА	815	1 383
Амортизація	33	43
Операційний прибуток/(збиток)	782	1 340
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	23	12
Прибуток/(збиток) до оподаткування	912	1 434
Податок на прибуток	89	145
Чистий прибуток/(збиток)	823	1 288

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	4 003	4 670
Необоротні активи	645	639
Основні засоби	369	495
Оборотні активи	3 357	4 030
Дебіторська заборгованість	711	345
Грошові кошти та їхні еквіваленти	793	1 901
Зобов'язання та власний капітал	4 003	4 670
Зобов'язання	1 237	1 244
Кредиторська заборгованість	1 201	1 012
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	2 765	3 426

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	20,1%	35,1%
Рентабельність за ЕБИТДА (%)	53,0%	66,6%
Чиста рентабельність (%)	53,6%	62,0%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/ЕБИТДА (x)	(1,0)	(1,4)
Рентабельність власного капіталу (%)	42,2%	53,4%
Рентабельність активів (%)	28,4%	39,6%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	37,7%	52,2%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	4 090	5 001
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	5 424	4 805
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Адміністрація морських портів України»

www.uspa.gov.ua

Загальна інформація

«Адміністрація морських портів України» (АМПУ) – це державне підприємство, яке здійснює нагляд за функціонуванням 13 морських портів на території України. Підприємство було засноване в 2013 р. АМПУ володіє стратегічними об'єктами портової інфраструктури, до яких належать акваторії морських портів, гідротехнічні споруди, причали, та інфраструктура загального користування, така як під'їзні дороги та інженерні мережі. АМПУ забезпечує функціонування морських портів, стягує портові збори, а також надає послуги загального технічного обслуговування. Наприклад, «Адміністрація морських портів України» є єдиним державним органом, що відповідає за підтримання необхідних глибин акваторії та за проведення днопоглиблювальних робіт. У кожному порті є філія АМПУ, яка діє як адміністрація порту. Державні та приватні стивідорні компанії ведуть діяльність у портах, орендуючи причали у АМПУ або шляхом будівництва власних причалів. На сьогодні приватні стивідорні компанії працюють у 10 українських портах. АМПУ є органом управління і не займається стивідорними операціями, тобто не конкурує з державними та приватними стивідорними компаніями. Доходи АМПУ складаються з портових зборів (корабельний, причальний, якірний та санітарний), льодового, лоцманського збору та інших платежів. АМПУ збирає доходи через свої філії та розподіляє частину цих коштів між ними для фінансування їхніх витрат. Близько 80% доходів АМПУ деноміновані в доларах США, тоді як у витратах домінує гривнева складова. Найбільшими статтями витрат є заробітна плата та амортизація.

Результати операційної діяльності

За січень-вересень 2015 р. обсяг вантажопереробки в морських портах України склав 107 млн т., що на 1,7% більше минулорічного показника. Переробка експортних вантажів склала 75,2 млн т (падіння на 1,8% до показника 2014 р.), імпорتنих — 13,4 млн т (приріст на 21,1% до показника 2014 р.). Перевалка транзитних вантажів склала 12,8 млн т (падіння на 20,8% до показника 2014 р.), каботажних — 5,6 млн т (приріст на 277% до показника минулого року). Державними портовими операторами, що входять в структуру управління Мінінфраструктури було перероблено — 37,4 млн т (35% загального обсягу). Іншими портовими операторами (переважно приватної форми власності) через всі причали було перероблено — 69,7 млн т (65% загального обсягу), у тому числі, портовими операторами (переважно приватної форми власності) через причали АМПУ — 37,1 млн т (35% загального обсягу).

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. АМПУ отримала 4,9 млрд. грн. чистого доходу, що у 1,8 рази більше порівняно з відповідним періодом минулого року, та відвітувала про 3,4 млрд. грн. чистого прибутку (зростання у 2,8 рази відносно минулого року), внаслідок чого показник чистої рентабельності зріс до 67,9%, тоді як у січні-вересні 2014 р. він склав 44,0%. Неабияку роль в такому значному підвищенні прибутковості компанії відіграла девальвація гривні, що вилилося у різкому зростанні доходів в гривневому еквіваленті при збереженні собівартості майже на незмінному рівні.

Цілі реформи

- Оптимізувати тарифну політику, підвищити прозорість та ефективність обслуговування клієнтів.
- Забезпечити неупереджений та сприятливий бізнес-клімат для державних і приватних стивідорних компаній, допомогти портам збільшити доходи і підтримати приватних учасників у будівництві нових перевалочних терміналів.
- Створити прозору систему з технічного обслуговування портів, наприклад, щодо днопоглиблювальних робіт.
- Підвищити ефективність внутрішніх операційних процесів, оптимізувати управління грошовими коштами між філіями, запровадити уніфіковану фінансову звітність та інформаційні системи, які охоплюють діяльність усіх підзвітних АМПУ портів.
- Оптимізувати витрати.
- За можливості допомагати державним стивідорним компаніям у залученні приватного капіталу, наприклад шляхом приватизації, договорів з управлінням та/або державно-приватного партнерства.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 749	4 934
Собівартість реалізованої продукції	1 004	1 219
Валовий прибуток/(збиток)	1 745	3 715
ЕБІТДА	1 865	3 845
Амортизація	265	266
Операційний прибуток/(збиток)	1 600	3 580
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	3	63
Прибуток/(збиток) до оподаткування	1 209	3 350
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	1 209	3 350

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	17 522	20 060
Необоротні активи	16 106	16 078
Основні засоби	13 276	13 056
Оборотні активи	1 416	3 981
Дебіторська заборгованість	813	1 566
Грошові кошти та їхні еквіваленти	425	2 697
Зобов'язання та власний капітал	17 522	20 060
Зобов'язання	1 473	1 682
Кредиторська заборгованість	318	137
Боргові зобов'язання	958	934
Власний капітал	16 049	18 377

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	192,1%	79,5%
Рентабельність за ЕБІТДА (%)	67,8%	77,9%
Чиста рентабельність (%)	44,0%	67,9%
Борг/власний капітал (%)	6,0%	5,1%
Чистий борг/ЕБІТДА (x)	0,3	(0,5)
Рентабельність власного капіталу (%)	10,2%	25,1%
Рентабельність активів (%)	9,4%	23,8%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	12,5%	24,7%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	8 454	8 027
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	6 685	8 928
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

Державне підприємство обслуговування повітряного руху України

Загальна інформація

Державне підприємство обслуговування повітряного руху України («Украерорух») було створене в 1992 р. і з того часу є єдиним постачальником аеронавігаційного обслуговування в Україні. До складу «Украероруху» входять Український центр планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху («Украероцентр»), Служба аеронавігаційної інформації України (CAI), Авіакомпанія «Украерорух», Центр авіаційної підготовки та сертифікації та сім регіональних структурних підрозділів. Підприємство відповідає за забезпечення аеронавігаційного обслуговування в повітряному просторі України та в повітряному просторі над Чорним морем, де відповідальність за регулювання повітряного руху покладена на Україну міжнародними договорами. В рамках цієї діяльності Украерорух також забезпечує контроль повітряного простору, організацію потоків повітряного руху та надання аеронавігаційної інформації користувачам повітряного простору. Серед інших послуг: льотні перевірки радіотехнічного та світлосигнального обладнання, вертодром, погодження будівельних об'єктів (погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях та об'єктів, діяльність яких може вплинути на безпеку польотів і роботу радіотехнічних приладів цивільної авіації). У 2004 р. Україна стала членом Євроконтролю (Європейської організації з безпеки аеронавігації), а Украерорух як національний постачальник аеронавігаційного обслуговування здійснює впровадження Угоди про Спільний європейський авіаційний простір (ЕСАА).

Результати операційної діяльності

Державне підприємство обслуговування повітряного руху України в січні-вересні 2015 р. скоротило кількість обслугованих польотів на 37% до 186,3 тис. з 296,7 тис. польотів за аналогічний період 2014 р. Лідером з-поміж авіакомпаній, яким були надані послуги, став український перевізник «Міжнародні авіалінії України». Друге місце посіла авіакомпанія «Turkish Airlines», яка здійснила більш як 10 тис. рейсів та зайняла перше місце серед іноземних авіакомпаній. Третє місце – у білоруського авіаперевізника «Belavia Airlines», який виконав понад 4 тис. рейсів. У структурі польотів майже половину – 48,6% – становлять транзитні польоти, 42,2% – польоти з вильотом/посадкою в Україні і лише 9,2% – внутрішні польоти.

Фінансові результати

Станом на кінець вересня 2015 р. підприємство відзвітувало про чистий дохід у розмірі 1,6 млрд. грн. (що на 25% менше порівняно з аналогічним періодом попереднього року). Чиста рентабельність за 9 місяців 2015 р. зросла на 8,6 відсоткових пункти у порівнянні з показником на кінець вересня 2014 р. і становила 29,4% Чистий прибуток за 9 місяців 2015 р. зріс на 9% у порівнянні з аналогічним показником за січень-вересень 2014 р. до 469 млн. грн.

Цілі реформи

- Розширити міжнародне співробітництво в рамках ініціативи Європейської Комісії з Єдиного європейського неба. Відповідно до ініціативи, розподіл повітряного простору та його керування будуть єдиними для більшості країн Європи з метою підвищення безпеки та ефективного використання повітряного простору і системи управління повітряним рухом у межах і поза межами ЄС.
- Провести модернізацію навігаційного обладнання та обладнання зв'язку.
- Координувати збільшення інтенсивності повітряного руху на деяких маршрутах над Чорним морем із міжнародними організаціями.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 057	1 594
Собівартість реалізованої продукції	1 360	1 128
Валовий прибуток/(збиток)	697	466
ЕБІТДА	753	631
Амортизація	169	162
Операційний прибуток/ (збиток)	584	469
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	557	469
Податок на прибуток	129	0
Чистий прибуток/(збиток)	428	469

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	4 718	5 071
Необоротні активи	3 318	3 180
Основні засоби	2 590	2 583
Оборотні активи	1 400	1 892
Дебіторська заборгованість	599	693
Грошові кошти та їхні еквіваленти	687	1 092
Зобов'язання та власний капітал	4 718	5 071
Зобов'язання	238	145
Кредиторська заборгованість	149	84
Боргові зобов'язання	1	2
Власний капітал	4 480	4 926

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(0,5%)	(22,5%)
Рентабельність за ЕБІТДА (%)	36,6%	39,6%
Чиста рентабельність (%)	20,8%	29,4%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/ЕБІТДА (x)	(0,9)	(1,7)
Рентабельність власного капіталу (%)	13,3%	13,1%
Рентабельність активів (%)	12,7%	12,9%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	17,4%	12,7%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	5 382	4 810
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	15 188	14 985
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Укренерго»

www.ukrenergo.energy.gov.ua

Загальна інформація

«Укренерго» – це державна компанія, 100% капіталу якої належить державі. Підприємство здійснює централізоване управління об'єднаною енергетичною системою України та транскордонними ЛЕП і надає диспетчерські послуги учасникам енергетичної системи. «Укренерго» здійснює оперативний контроль за обсягом виробництва електроенергії та веде моніторинг генераторних установок виробників, запасів палива й економічної ефективності виробництва з метою вирівнювання обсягів споживання та виробництва. Через свій статус природної монополії тарифи для підприємства встановлює регулятор галузі, який використовує для визначення тарифів метод «витрати плюс» згідно із власними потребами в операційних та капітальних витратах. «Укренерго» об'єднує сім регіональних енергетичних мереж і обслуговує 23 тис. км ліній електропередач із напругою 220–750 кВ. Підприємство регулярно проводить аукціони та продає права на експорт електроенергії з України до сусідніх країн.

Фінансові і операційні результати

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг на III квартал 2015 р. встановила тариф 2,797 коп./кВт-год (без ПДВ), що на 0,532 коп./кВт-год (без ПДВ) менше ніж у II кварталі. За 9 місяців 2015 р. чистий дохід Укренерго збільшився на 51% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 3,5 млрд. грн. Показник EBITDA зріс у 2,2 рази до 2,4 млрд. грн., що відповідає рентабельності за EBITDA у 66,6%. Після чистого збитку у розмірі 478 млн. грн. за 9 місяців 2014 р. компанія відзвітувала про прибуток у 408 млн. грн. за січень-вересень 2015 р. Показник чистий борг/EBITDA зменшився з 3,3х за 9 місяців 2014 р. до 3,0х на кінець вересня 2015 р.

Цілі реформи

- Затвердити економічно доцільні тарифи для підприємства та своєчасно коригувати їх відповідно до змін ринку.
- «Укренерго» має заборгованість перед ЄБРР та Світовим банком в доларах США, тобто девальвація гривні впливає на фінанси підприємства через збільшення витрат на виплату відсотків. Регулятор галузі повільно реагує на цю нову реальність.
- Узгодження, а з часом і синхронізація з ринком електроенергії ЄС забезпечить більш надійну експлуатацію енергосистеми України і усуне існуючі обмеження на експорт-імпорт електроенергії.
- Підприємство має побудувати додаткові лінії електропередач до Запорізької, Рівненської та Хмельницької АЕС, щоб додатково вивільнити до 1,8 ТВт-год їх виробничих потужностей.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 356	3 549
Собівартість реалізованої продукції	1 453	1 367
Валовий прибуток/(збиток)	902	2 182
EBITDA	1 074	2 364
Амортизація	401	362
Операційний прибуток/(збиток)	673	2 002
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(13)	(42)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(478)	408
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	(478)	408

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	13 058	17 212
Необоротні активи	10 558	13 100
Основні засоби	6 266	6 376
Оборотні активи	2 500	4 112
Дебіторська заборгованість	1 840	2 332
Грошові кошти та їхні еквіваленти	479	1 649
Зобов'язання та власний капітал	13 058	17 212
Зобов'язання	6 078	11 071
Кредиторська заборгованість	958	1 310
Боргові зобов'язання	3 976	8 629
Власний капітал	6 980	6 141

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(1,9%)	50,7%
Рентабельність за EBITDA (%)	45,6%	66,6%
Чиста рентабельність (%)	(20,3%)	11,5%
Борг/власний капітал (%)	57,0%	140,5%
Чистий борг/EBITDA (x)	3,3	3,0
Рентабельність власного капіталу (%)	(8,9%)	9,0%
Рентабельність активів (%)	(5,2%)	3,6%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	8,2%	18,1%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	14 067	13 867
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	6 622	6 280
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Укргідроенерго»

www.uge.gov.ua

Загальна інформація

ПАТ «Укргідроенерго» є найбільшою гідрогенеруючою компанією України. До її складу входять дев'ять електростанцій на річках Дніпро та Дністер із 102 енергетичними установками та сумарною потужністю 5 401 МВт (майже 9% від загальної встановленої потужності в Україні). Підприємство є другим найдешевшим постачальником електроенергії в Україні (після атомних електростанцій) і практично єдиним, хто забезпечує покриття пікових навантажень у країні. Крім того, «Укргідроенерго» забезпечує енергетичну систему України послугами регулювання частоти і потужності, і розглядається як аварійний резерв електроенергії у разі збою всієї об'єднаної енергосистеми. У 2014 р. підприємство ввело в експлуатацію другу енергоустановку на Дністровській ГАЕС і у 2015 р. планує ввести третю, що дозволить збільшити загальну встановлену потужність до 972 МВт.

Результати операційної діяльності

ПАТ «Укргідроенерго», незважаючи на зниження обсягів виробництва електроенергії, яке пов'язане з історично рекордним зменшенням приточності Дніпра та Дністра, в січні-вересні 2015 р. збільшила чистий прибуток у порівнянні з аналогічним періодом 2014 року на 33% – з 598,3 млн. грн. до 793,7 млн. грн. Корисний відпуск електроенергії за 9 місяців 2015 р. склав 4 924 млрд. кВт-год. Аналіз останніх 10 років виробництва електроенергії, що здійснюється гідроелектростанціями ПАТ «Укргідроенерго», свідчить про найнижчий його рівень у 2015 році у зв'язку зі зниженням водності річок.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід «Укргідроенерго» зріс на 59% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 3,2 млрд. грн. Показник EBITDA збільшився 42% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 2,0 млрд. грн., що відповідає рентабельності за EBITDA на рівні 61,3% (-7,4 відсоткові пункти до показника минулого року). Коефіцієнт чистий борг/EBITDA залишився без змін на рівні 1.3х.

Цілі реформи

- Як і в інших вітчизняних енергетичних підприємствах, активи «Укргідроенерго» мають високий рівень зносу і потребують модернізації. Всі гідроелектростанції, крім Дністровської ГАЕС, експлуатуються більше 35 років.
- «Укргідроенерго» має валютні кредити від ЄБРР і Світового банку. У зв'язку зі швидкою девальвацією гривні витрати підприємства на погашення відсотків збільшилися більш ніж удвічі порівняно із запланованими витратами і будуть компенсуватися за рахунок підвищення тарифів.
- Енергетична система України гостро потребує додаткової пікової потужності, яку можна забезпечити за рахунок розбудови Дністровської ГАЕС.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 016	3 203
Собівартість реалізованої продукції	909	1 582
Валовий прибуток/(збиток)	1 108	1 622
EBITDA	1 386	1 962
Амортизація	344	431
Операційний прибуток/(збиток)	1 041	1 531
Чистий фінансовий дохід/(збитки)	24	7
Прибуток/(збиток) до оподаткування	649	974
Податок на прибуток	51	180
Чистий прибуток/(збиток)	598	794

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	21 044	22 501
Необоротні активи	19 800	21 299
Основні засоби	12 350	16 739
Оборотні активи	1 244	1 201
Дебіторська заборгованість	737	877
Грошові кошти та їхні еквіваленти	419	238
Зобов'язання та власний капітал	21 044	22 501
Зобов'язання	3 910	4 726
Кредиторська заборгованість	711	1 098
Боргові зобов'язання	2 254	2 752
Власний капітал	17 135	17 775

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(6,1%)	58,9%
Рентабельність за EBITDA (%)	68,7%	61,3%
Чиста рентабельність (%)	29,7%	24,8%
Борг/власний капітал (%)	13,2%	15,5%
Чистий борг/EBITDA (x)	1,3	1,3
Рентабельність власного капіталу (%)	4,7%	6,0%
Рентабельність активів (%)	3,9%	4,8%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	7,2%	9,9%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	2 918	2 915
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	6 948	7 313
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

УДППЗ «Укрпошта»

www.ukrposhta.ua

Загальна інформація

Створене у 1994 р. ДП «Укрпошта» є національним оператором поштового зв'язку України, що перебуває у повній державній власності. Підприємство має 29 філіалів (у тому числі 25 обласних дирекцій) і більш ніж 11 800 поштових відділень по всій країні, що на сьогодні є найбільшою мережею в країні. «Укрпошта» має понад 77 тис. співробітників і щороку здійснює обробку та доставку споживачам більш ніж 240 млн. поштових відправлень, 16 млн. посилок та відправлень з оголошеною цінністю, 15 млн. переказів, і доставляє понад 83 млн. пенсій. Загалом «Укрпошта» пропонує приватним споживачам і корпоративним клієнтам близько 50 видів послуг, таких як доставка пошти, підписка на періодичні видання, доставка посилок, грошові перекази, доставка пенсій та інші пов'язані послуги. Доставка пенсій, листів, посилок та періодичних видань забезпечує близько 70% доходів підприємства. В останні роки частка «Укрпошти» на ринку постійно скорочувалася (з 50% у 2010 р. до 42% у 2013 р.) через конкуренцію з боку менших приватних компаній, що пропонують якісніше обслуговування, та внаслідок розвитку банківської системи. Чинне законодавство в галузі поштових послуг уповноважує «Укрпошту» забезпечити присутність поштових відділень у всіх областях, включаючи невеликі міста і села, таким чином виконувати певні соціальні функції. Так як Україна є членом Всесвітнього поштового союзу з 1947 р., «Укрпошта» як державний оператор має право здійснювати міжнародні перевезення і зобов'язана відповідати міжнародним нормам поштових послуг.

Фінансові і операційні результати

За 9 місяців 2015 р. Укрпошта здійснила 134,8 млн. поштових відправлень (письмова кореспонденція та дрібні пакети), відправила 10,7 млн. од. посилок, 7,4 млн. грошових переказів, доставила 55,3 млн. пенсій і грошових допомог, прийняла 136,3 млн. платежів, розповсюдила за передплатою та вроздріб 394,0 млн. примірників періодичних видань. «Укрпошта» втратила 2 філії з 633 поштовими відділеннями у зв'язку з анексією Криму Росією. За 9 місяців 2015 р. чистий дохід підприємства майже не зріс порівняно з аналогічним періодом минулого року, змінившись з 2,719 млрд. грн. до 2,779 млн. грн. Показник EBITDA в січні-вересні 2014 р. становив 115 млн. грн., а в аналогічному періоді 2015 р. зменшився на 4 млн. грн. і становить 111 млн. грн. Чистий прибуток зріс на у 2,5 рази порівняно з аналогічним періодом минулого року до 30 млн. грн. За 9 місяців 2015 р. рентабельність за EBITDA майже не змінилась (з 4,2% у січні-вересні 2014 р. до 4,0% за 9 місяців 2015 р.). Зобов'язання «Укрпошти» за 9 місяців 2015 р. зросли на 22% порівняно з аналогічним періодом минулого року до 1,1 млрд. грн. Зростання основних показників пояснюється оптимізацією логістичних процесів перевезення пошти та впровадженням нових послуг, у тому числі обслуговуванням посилок з-за кордону. Зокрема, незважаючи на зростання вартості паливно-мастильних матеріалів, загальні витрати на їх купівлю вдалося зменшити на 12% в порівнянні з планом.

Цілі реформи

- Запровадити систему управління якістю для підвищення конкурентоспроможності послуг, що надаються.
- Оптимізувати технічні і логістичні процеси з метою поліпшення обслуговування клієнтів.
- Ввести нову систему обслуговування в поштових відділеннях і забезпечити їхню інтеграцію до централізованої бази даних.
- Підвищити прозорість і підзвітність управління, особливо стосовно капітальних витрат і рішень щодо закупівель.
- Розробити і запропонувати ринку нові високорентабельні продукти.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 719	2 779
Собівартість реалізованої продукції	2 525	2 593
Валовий прибуток/(збиток)	194	186
EBITDA	115	111
Амортизація	100	88
Операційний прибуток/(збиток)	15	23
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(5)	(14)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	12	30
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток/(збиток)	12	30

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	3 151	3 344
Необоротні активи	2 344	2 355
Основні засоби	2 159	1 798
Оборотні активи	807	989
Дебіторська заборгованість	323	370
Грошові кошти та їхні еквіваленти	357	320
Зобов'язання та власний капітал	3 151	3 344
Зобов'язання	903	1 105
Кредиторська заборгованість	280	319
Боргові зобов'язання	110	183
Власний капітал	2 248	2 239

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(6,7%)	2,2%
Рентабельність за EBITDA (%)	4,2%	4,0%
Чиста рентабельність (%)	0,4%	1,1%
Борг/власний капітал (%)	4,9%	8,2%
Чистий борг/EBITDA (x)	(2,1)	(1,2)
Рентабельність власного капіталу (%)	0,7%	1,8%
Рентабельність активів (%)	0,4%	1,0%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	0,9%	1,3%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	85 487	76 969
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	1 892	1 845
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Укрспирт»

www.ukrspirt.ua

Загальна інформація

ДП «Укрспирт» є холдинговою компанією (з часткою держави 100%), яка координує 41 український завод з виробництва спирту, лікєро-горілкової та іншої продукції із загальною річною потужністю 31,3 млн. декалітрів, розташованих у Львівській, Тернопільській, Вінницькій та інших областях. ДП «Укрспирт» виступає як державна монополія у виробництві та реалізації спирту на внутрішньому та зовнішніх ринках, здійснює провадження державної політики та займається організацією ефективної роботи державних підприємств спиртової галузі. В компанії працюють понад 5 тис. працівників, що робить її основним роботодавцем у селах і містах, де розташовані виробничі потужності. ДП «Укрспирт» було створено у 2010 р. у процесі реорганізації концерну «Укрспирт», куди входило 81 державне підприємство. ДП «Укрспирт» виробляє і продає етиловий спирт (харчовий та технічний), алкогольні напої, біоетанол та іншу продукцію органічної хімії. За останні кілька років підприємство було предметом низки антикорупційних розслідувань, проведених органами державної влади та журналістами. Уряд України очікує на приватизацію ДП «Укрспирт» найближчим часом.

Результати операційної діяльності

Протягом дев'яти місяців 2015 р. Державне підприємство спиртової та лікєро-горілкової промисловості «Укрспирт» реалізувало 6,3 млн. декалітрів спирту. Найбільшими покупцями спирту етилового класу «люкс» є ТОВ «Національна горілкова компанія», ТОВ «УДК», ТОВ «ЛВН Лімітед», ТОВ «Золотоніський ЛГЗ «Златогор», ТОВ «Атлантіс». Наразі ДП «Укрспирт» працює над розширенням асортименту продукції. Протягом восьми місяців 2015 року обсяги виробництва горілки та лікєро-горілчанних виробів по галузі збільшилися на 29% і склали 178,9 тис. декалітрів проти 138,7 тис. декалітрів за відповідний період минулого року.

Із 16 державних виробництв горілкової продукції виробництво здійснюється лише на 2-х підприємствах. «Укрспирт» є одним із найбільших платників податків, сплачуючи щорічно сотні мільйонів гривень до державної скарбниці.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід підприємства майже не змінився і становив 1,3 млрд. грн. порівняно з 1,2 млрд. грн. за 9 місяців 2014 р. Показник EBITDA збільшився на 44% і становив 236 млн. грн. Показник рентабельності за EBITDA збільшився на 5 відсоткових пунктів порівняно з попереднім періодом до 18,5%. За 9 місяців 2015 р. чистий прибуток склав 164 млн. грн., що на 71% більше, ніж за аналогічний період 2014 р. За перше півріччя 2015 р. ДП «Укрспирт» повністю розрахувалося за борги набуті у 2014 р. перед НАК «Нафтогаз України» у сумі 76,8 млн. грн., а також погасило практично усю заборгованість за зерно – 58 млн. грн. Підприємство позбулося боргових зобов'язань в сумі 84 млн. грн. за 9 місяців 2015 р. і на кінець вересня 2015 р. вони були відсутні.

Цілі реформи

- Провести приватизацію ДП «Укрспирт» та лібералізацію ринку алкогольних напоїв. Скасувати монополію. Це призведе до максимальної оптимізації витрат і значного підвищення якості, що буде сприяти зростанню експорту.
- Підготувати державну програму з гарантованим фінансуванням інфраструктурних та енергозберігаючих проектів, щоб створити достатню кількість робочих місць для місцевих громад, які постраждають від лібералізації ринку алкогольних напоїв. Джерело фінансування – додатковий акциз для компенсації зменшення цін на алкогольні напої за рахунок ефективності приватних виробників.
- Мінімізувати нелегальне виробництво/продаж алкоголю і максимізувати податкові надходження за рахунок впровадження сучасних технологій для відстеження продукції, автентифікації і цифрової податкової перевірки.
- Підвищення прозорості шляхом запровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності для державних компаній.
- Оптимізувати бізнес-процеси, у тому числі провести реорганізацію людських ресурсів та кількості заводів.
- Збільшити експортний потенціал, увійти на нові ринки та розширити існуючі.
- Оптимізувати структуру управління й усунути ризики корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	1 213	1 278
Собівартість реалізованої продукції	794	839
Валовий прибуток/(збиток)	419	439
EBITDA	164	236
Амортизація	27	24
Операційний прибуток/(збиток)	137	212
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(5)	(12)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	96	200
Податок на прибуток	0	36
Чистий прибуток/(збиток)	96	164

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 670	1 065
Необоротні активи	187	204
Основні засоби	152	159
Оборотні активи	1 483	861
Дебіторська заборгованість	905	627
Грошові кошти та їхні еквіваленти	15	16
Зобов'язання та власний капітал	1 670	1 065
Зобов'язання	1 367	1 168
Кредиторська заборгованість	941	764
Боргові зобов'язання	84	0
Власний капітал	303	(103)

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(11,5%)	5,3%
Рентабельність за EBITDA (%)	13,5%	18,5%
Чиста рентабельність (%)	7,9%	12,8%
Борг/власний капітал (%)	27,9%	0,0%
Чистий борг/EBITDA (x)	0,4	(0,1)
Рентабельність власного капіталу (%)	51,7%	491,1%
Рентабельність активів (%)	8,5%	19,0%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	47,0%	(275,5%)

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	5 047	5 116
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	3 392	3 074
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ПАТ «Укрзалізниця»

Загальна інформація

До державної залізничної монополії «Укрзалізниця» (УЗ) входять 6 регіональних залізниць і приблизно 140 інших структурних підприємств. Національна мережа залізниць є стратегічним активом України і ключовою ланкою транспортного сполучення між ЄС, Росією та Центральною Азією (територією України проходять 4 з 10 пан'європейських транспортних коридорів). В управлінні УЗ перебуває 21,6 тис. км залізничних колій (47% електрифіковані), близько 4 тис. локомотивів і 123 тис. вагонів. На долю УЗ припадає близько 60% обсягу вантажних і 38% пасажирських перевезень в Україні, яка займає перше місце в Європі (за винятком Росії) за вантажообігом. УЗ займає друге місце за пасажирообігом у країнах СНД і четверте в Європі. Товарні перевезення металу і руди склали 58% від обсягу вантажоперевезень 2014 р., будівельні матеріали - 15%, зерно - 8%. «Укрзалізниця» є одним із найбільших роботодавців в Україні; на підприємстві працюють більше 300 тис. працівників. Корпоратизація УЗ завершується у 2015 році, але наразі уряд не має безпосередніх планів її приватизації.

Результати операційної діяльності

В результаті анексії Криму, проведення АТО в Донецькій та Луганській областях і супутнього економічного спаду обсяг вантажних перевезень скоротився на 13% (до 94 млрд. т·км.) до відповідного періоду минулого року. Зниження вантажообороту виникло в основному за рахунок падіння внутрішніх та експортних перевезень. Завдяки низькій порівняльній базі (найбільше падіння пасажироперевезень відбулося у першій половині 2014 р.), зниження пасажироперевезень було значно меншим (на 5,6% у порівнянні з минулим періодом) і становило 17 млрд. пас·км.).

Фінансові результати

У I половині 2015 р. УЗ звітувала про консолідований чистий дохід у розмірі 28,9 млрд. грн. (+23% до відповідного періоду минулого року та -38% у доларовому еквіваленті). В результаті того, що витрати майже не змінилися, показник EBITDA виріс більш ніж удвічі, у порівнянні з відповідним періодом минулого року до 9,1 млрд. грн. Завдяки цьому у I півріччі 2015 р., чисті збитки УЗ впали до 4,7 млрд. грн. (порівняно з 8,2 млрд. грн. чистого збитку за аналогічний період 2014 р.). Негативний фінансовий результат був спричинений втратами від курсових різниць від переоцінки боргових зобов'язань, деномінованих в іноземній валюті. На кінець червня 2015 р. загальний обсяг боргу (включаючи фінансовий лізинг) склав 41,1 млрд. грн. (+19% порівняно з аналогічним періодом попереднього року). Коефіцієнт відношення чистого боргу до EBITDA склав 9,2х. Укрзалізниця веде процес переговорів щодо реструктуризації боргу зі своїми кредиторами, планується реструктуризувати понад 20 млрд. грн. внутрішнього боргу приватного сектора.

Цілі реформ

- Посилення функції маркетингу та покращення якості обслуговування клієнтів.
- Завершити корпоратизацію, централізувати і спростити юридичну структуру (особливо регіональних філій), та об'єднати грошові потоки; продовжити ревізію управління.
- Підвищити прозорість тендерів із закупівель.
- Розробити реалістичну програму фінансування реконструкції залізничної інфраструктури та рухомого складу, враховуючи коефіцієнт зносу у 80-90%, середній термін служби електровозів до 40 років і той факт, що коефіцієнт заміщення на даний час вправ набагато нижче 1.
- Оптимізувати витрати, у тому числі через виведення непрофільних підрозділів зі структури підприємства, наприклад понад 90 лікарень «Укрзалізниці»

Фінансовий результат (млн. грн.)	1 пів. 2014	1 пів. 2015
Чистий дохід	23 439	28 922
Собівартість реалізованої продукції	22 348	21 855
Валовий прибуток/(збиток)	1 091	7 067
ЕБІТДА	4 081	9 080
Амортизація	2 868	2 424
Операційний прибуток/(збиток)	1 213	6 656
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(1 735)	(2 401)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(7 766)	(4 483)
Податок на прибуток	410	224
Чистий прибуток/(збиток)	(8 176)	(4 707)

Баланс (млн. грн.)	2014	1 пів. 2015
Активи, всього	73 673	73 664
Необоротні активи	67 109	65 553
Основні засоби	62 353	60 769
Оборотні активи	6 564	8 111
Дебіторська заборгованість	1 242	1 328
Грошові кошти та їхні еквіваленти	2 038	3 617
Зобов'язання та власний капітал	73 673	73 664
Зобов'язання	45 903	50 691
Кредиторська заборгованість	8 515	6 368
Боргові зобов'язання	34 502	41 117
Власний капітал	43 214	22 973

Фінансові коефіцієнти	2014	1 пів. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(3.1%)	(41.5%)
Рентабельність за EBITDA (%)	17.9%	31.4%
Чиста рентабельність (%)	(31.2%)	(16.3%)
Борг/власний капітал (%)	367.0%	0.0%
Чистий борг/EBITDA (x)	3.0	9.2
Рентабельність власного капіталу (%)	(43.5%)	(16.5%)
Рентабельність активів (%)	(20.8%)	(6.4%)
Рентабельність застосованого капіталу (%)	(3.1%)	(41.5%)

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	340 251	308 684
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 173	4 496
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ДП «Морський торговельний порт "Южний"»

www.port-yuzhny.com.ua

Загальна інформація

«Южний» є найбільшим (за вантажообігом) і найглибшим портом в Україні. Державне підприємство розташоване в акваторії Малеого Аджалицького лиману в північно-західній частині Чорного моря в 30 км на схід від Одеси. Довжина підхідного каналу від моря до порту складає 3,3 км. Глибина біля основних причалів складає 14 метрів, а біля двох глибоководних, які здатні приймати великі судна (наприклад, класу «кейпсайз»), досягає 18,5 метрів. Якірні стоянки на зовнішньому рейді порту дозволяють приймати до 24 суден. Загальна площа складів відкритого типу становить 185,5 тис. кв. м, площа критих складів дорівнює 2 тис. кв. м. Порт спеціалізується на перевалці сипучих вантажів, хімічних добрив, руди та інших вантажів, таких як вугілля, метал, чавун, пальмова олія, карбамід, аміак, метанол, сира нафта та зерно. Порт має дві вантажні зони і три залізничні станції, які з'єднані з залізничними лініями, а саме: «Берегова», «Хімічна» та «Промислова». Ці станції з'єднуються із зовнішньою залізничною системою через станцію «Чорноморська». Внутрішні дороги порту з'єднані з автомобільною трасою Одеса – Миколаїв. Причали порту сполучені із залізничними коліями і оздоблені козовими кранами номінальною вантажопідйомністю до 84 т. Порт відкритий для навігації цілий рік.

Результати операційної діяльності

За 9 місяців 2015 вантажообіг всіх портових операторів, що здійснюють свою діяльність в акваторії морського порту «Южний», склав 35,5 млн. т., що на 4,5% вище рівня вантажообігу за аналогічний період минулого року. Вантажообіг експортних вантажів у порту склав 27,6 млн. т (приріст на 5% до показників аналогічного періоду 2014 р.), імпорتنних – 3,8 млн. т (приріст на 38,2% до показників аналогічного періоду 2014 р.). З 14 портових операторів, що працюють у порті, 7 збільшили вантажообіг у звітному періоді. Найкращі результати за підсумками 9 місяців 2015 р. досягнуто в перевалці зерна – 6,8 млн. т (+ 17,7% до показників січня-вересня 2014р.), руди – 19,2 млн. т (+10,1% до показників 9 місяців 2014 р.). У березні 2015 р. ДП «Морський торговельний порт "Южний"» було нагороджено «за розвиток інфраструктури порту» відповідно до Національного морського рейтингу України. Завдяки реалізації проекту з днопоглиблення (глибина 19 м для причалів №5,6) Україна стала країною з найглибшим портом на Чорному морі.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід ДП «Морський торговельний порт «Южний» зріс на 85% порівняно з аналогічним періодом минулого року і склав 1,6 млрд. грн. Чистий прибуток держпідприємства збільшився у 3,7 рази порівняно з аналогічним періодом минулого року до 795 млн. грн. Рентабельність за EBITDA за 9 місяців 2015 р. збільшилася на 23,2 відсоткових пункти з початку року, до 66,4%. Коефіцієнти рентабельності власного капіталу та рентабельності активів мали позитивну динаміку. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу збільшився з 17,8% за 9 місяців 2014 р. до 49,8% за січень-вересень 2015 р.; коефіцієнт рентабельності активів збільшився з 12,8% до 37,4% відповідно. «Южний» не мав боргових зобов'язань станом на кінець вересня 2015 р.

Цілі реформи

- Проводити днопоглиблювальні роботи для того, щоб збільшити/утримати глибину порту, необхідну для прийому великих суден, а, отже, і вантажопотоків.
- Інвестування в нові об'єкти та обладнання з метою розширення потужностей обробки вантажів.
- Залучення більшого обсягу приватного капіталу (наприклад, реалізація проектів на концесійній основі).
- Раціоналізація тарифної політики.
- Оптимізація маркетингу та обслуговування клієнтів.
- Посилення функції маркетингу та покращення якості обслуговування клієнтів.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	879	1 622
Собівартість реалізованої продукції	457	566
Валовий прибуток/(збиток)	422	1 055
ЕБИТДА	380	1 077
Амортизація	115	106
Операційний прибуток/(збиток)	265	971
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	33	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування	286	971
Податок на прибуток	72	(176)
Чистий прибуток/(збиток)	214	795

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	2 303	3 193
Необоротні активи	1 573	1 691
Основні засоби	1 494	1 617
Оборотні активи	730	1 502
Дебіторська заборгованість	300	261
Грошові кошти та їхні еквіваленти	334	1 087
Зобов'язання та власний капітал	2 303	3 193
Зобов'язання	660	921
Кредиторська заборгованість	63	317
Боргові зобов'язання	0	0
Власний капітал	1 642	2 272

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	1,2%	84,4%
Рентабельність за EBITDA (%)	43,2%	66,4%
Чиста рентабельність (%)	24,3%	49,0%
Борг/власний капітал (%)	0,0%	0,0%
Чистий борг/ЕБИТДА (x)	(0,9)	(1,0)
Рентабельність власного капіталу (%)	17,8%	49,8%
Рентабельність активів (%)	12,8%	37,4%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	21,5%	57,0%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	2 751	2 746
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	8 731	11 496
Частка держави (%)	100%	100%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників

ВАТ «Запоріжжяобленерго»

www.zoe.com.ua

Загальна інформація

ВАТ «Запоріжжяобленерго» входить до десятки найбільших енергопостачальних компаній і обслуговує Запорізьку область, яка є однією з найбільших промислових областей України (площа: 27 тис. кв. км; населення: 1,9 млн. чол.). Компанія володіє 47 273 км ліній електромережі з номінальною потужністю трансформаторів у 8 162 МВА. Потужна клієнтська база підприємства, яка налічує 783 тис. споживачів включає 23 тис. комерційних та великих промислових підприємств, таких як виробники сталі ПАТ «Запоріжсталь» і ПАТ «Дніпроспецсталь»; ПАТ «Запорізький завод феросплавів»; і низку машинобудівних підприємств (наприклад, ПАТ «Мотор Січ»). Держава володіє 60,25% акціонерного капіталу компанії.

Результати операційної діяльності

За січень-вересень 2015 р. обсяг передачі електроенергії Запоріжжяобленерго своїм споживачам становив 5,9 млрд. ГВт-год, за аналогічний період 2014 р. цей показник становив 6,2 млрд. ГВт-год. За 10 місяців поточного року борг споживачів перед ВАТ «Запоріжжяобленерго» збільшився на 760,1 млн. грн. і станом на 1 листопада склав 1,368 млрд. грн. У списку найбільших боржників потрапило ПАТ «Запорізький феросплавний завод», який на 1 листопада заборгував 435 млн. грн., ВАТ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» накопичив 126 млн. грн., ДП «Кремнійполімер» досяг заборгованості 107 млн. грн., і при цьому не здійснює оплат за поточне споживання.

Фінансові результати

За 9 місяців 2015 р. чистий дохід Запоріжжяобленерго збільшився на 41% у порівнянні з відповідним періодом минулого року до 3,9 млрд. грн. Це сталося за рахунок декількох чинників, серед яких зростання тарифу для «Запорізького феросплавного комбінату» (за рахунок втрати пільгового тарифу), зростання середнього тарифу для промисловості та населення, а також зменшення обсягів постачання електроенергії незалежними постачальниками. Показник EBITDA майже не змінився і становив 153 млн. грн., а чистий прибуток зріс у 24 рази до 96 млн. грн. У першому півріччі 2015 р. компанія Запоріжжяобленерго опинилась у центрі корупційного скандалу. Згідно з документами, які потрапили до преси, компанія не повністю розрахувалась з «Енергоринком» та віддала право витребувати погашення заборгованості за електроенергію третій особі. Це призвело до зростання дебіторської та кредиторської заборгованості з початку року на 858 млн. грн та 728 млн. грн. відповідно, що може негативно вплинути на результати майбутньої приватизації.

Цілі реформи

- З точки зору встановлення тарифів, слід поступово переходити від діючого методу «витрати плюс фіксований прибуток» до тарифів, які були б прив'язані до результатів діяльності підприємства і залежали від якості постачання електроенергії та обсягів інвестованого капіталу.
- До тарифів на передачу електроенергії для компанії також потрібно включати справедливую інвестиційну складову, щоб фінансувати, окрім поточної діяльності, також модернізацію застарілих підстанцій, трансформаторів і ліній електропередач (їхній середній коефіцієнт зносу становить 60%).
- Компанія має розділити сегменти бізнесу з передачі та постачання електроенергії, щоб запобігти конфліктам інтересів між компанією-дистриб'ютором та її незалежними постачальниками.
- Слід зробити подальші інвестиції у зменшення втрат потужності в електромережах, щоб наблизити цей показник до середнього у ЄС – 7%.
- Приватизація. Залучення приватного інвестора допоможе компанії вирішити проблеми фінансування, модернізувати свої виробничі потужності, збільшити ефективність та покращити систему корпоративного управління.

Фінансовий результат (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Чистий дохід	2 762	3 904
Собівартість реалізованої продукції	2 708	3 763
Валовий прибуток/(збиток)	54	141
EBITDA	150	153
Амортизація	88	40
Операційний прибуток/(збиток)	62	113
Чистий фінансовий дохід/(збиток)	(55)	(18)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	7	96
Податок на прибуток	3	0
Чистий прибуток/(збиток)	4	96

Баланс (млн. грн.)	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Активи, всього	1 617	2 582
Необоротні активи	992	1 110
Основні засоби	777	739
Оборотні активи	626	1 472
Дебіторська заборгованість	475	1 333
Грошові кошти та їхні еквіваленти	105	108
Зобов'язання та власний капітал	1 617	2 582
Зобов'язання	1 243	2 116
Кредиторська заборгованість	363	1 091
Боргові зобов'язання	755	908
Власний капітал	374	465

Фінансові коефіцієнти	9 міс. 2014	9 міс. 2015
Приріст чистого доходу (% до відповідного періоду минулого року)	(22,9%)	41,3%
Рентабельність за EBITDA (%)	5,4%	3,9%
Чиста рентабельність (%)	0,1%	2,5%
Борг/власний капітал (%)	201,8%	195,1%
Чистий борг/EBITDA (x)	4,3	5,2
Рентабельність власного капіталу (%)	1,4%	29,4%
Рентабельність активів (%)	0,3%	5,9%
Рентабельність застосованого капіталу (%)	7,3%	11,0%

Дані про компанію	2014	6 міс. 2015
Кількість працівників	5 761	5 715
Середньомісячна заробітна плата (грн.)*	4 348	4 466
Частка держави (%)	60,25%	60,25%

Примітка: *витрати на заробітну плату (за винятком соціальних виплат), поділені на середню кількість працівників